

БОЛЬШЭВІЦКІ ДРУК

ГАЛОЎНАЕ

У НУМАРЫ:

Нястомна змагацца за
кожны процант калек-
тывізацыі.

Калі правярэцца кожны
вуліца.

Некалькі радкоў дроб-
нага петыту.

„Чаму ты, Ярома, не
сіласуеш?“

Маўчалынікі з „Рэчыц-
кай праўды“

Прапаганду аграгатэх-
нікі—на вышэйшую
ступень.

„Ротэ Фанэ“ жыве!

Аб чым гаварылі сёзь-
жоры.

Насм ўключаюцца ў
падрыхтоўку.

Вучымся і вучым другіх.

Друкавальная газета ў

гэтым

Абмяркоўваем план ра-
боты налітэдэскай

гэтым

Нісавы друкіне аглядзе.

КАСТРЫЧНИК

19

1934 г.

Выдавецтва ЦК КП(б)Б
г.в. „Звязда“

журнал ЦК КП(б)Б

ЗМЕСТ

стар.

Пераданы: Ныстонка амаганца за вясеннім пераходзе на лясныя шэй	2
Лясныя тавары	4

АГЛЯДЫ ДРУКУ

Мая імя імяны і прозвішча	5
Усе «пагоду» і нічога канкрэтнага	7
Некалькі радкоў дробнага петыту	8
Мая імя імяны і прозвішча	10
Усе «пагоду» і нічога канкрэтнага	11
Некалькі радкоў дробнага петыту	12
Прыкладжаная самакритыка	13

АРТЫКУЛЫ

Юр. Белько.—Прапаганда агрэза- цыі — на сямейным пачы	15
П. Жарскі.—Прапаганда над мовай імяны і прозвішча	16
Д. Свешка.—Рот Фаніа жыве!	20

ПА-БАЙНОМУ РЫХТУЕМСЯ ДА З'ЕЗДА РАБОЦЕЛЬКОРА

А. Пыніна. — Аб чым гаварылі селькоры	25
А. Магусевіч. — Вапная праверка пачылася	25
Н. Хацін. — Масы фальшывага ? падрыхтоўку	27
Н. Ветарын. — Вездарніцтва ў ад- каменнай сям'і	28
М. Валуй. — Зімовы час прысвечым вучобе	29
На. Кейгетс. — На ініцыятыву вучбы імяны і прозвішча	30
Ф. Шыленкоў. — Падрыхтоўка да вучбы імяны і прозвішча	31
Прад'ядаўскія падрыхтоўка (на старонках рэдакцыі і падпад- рыхтоўка імяны і прозвішча)	31

ТРЫБУНА ВОПЫТА

С. Танатаў. — Вучымся і вучым другіх	34
Валіна. — Друкаваная газета ? кал- гас	36
Прусак. — Як мы вучым селькораў	37

АБМЯРКОВАНІМ ВЛАН РЭДАКЦЫІ «УДАРНИКА КАЛГАСНЫХ ПАЛЕТ»

І. Іванюк. — Мае заўвагі аб плане	38
М. Пузікаў. — Вылучыць салодкае	40

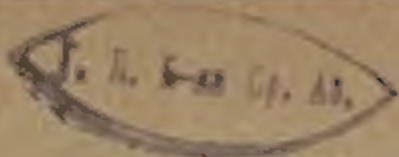
НІЗВЫ ДРУК НА АГЛЯДЗЕ

Маславая, аператыўная	40
«Маславая» — аператыўная	42

АБМЯРКОВАНІМ АРТЫКУЛ ІМЯНЫ І ПРОЗВІШЧА

Эльгерман. — Нам неабходна літара- турная старонка	43
Н. Кошак. — Варанцы імяны і прозвішча напамінае	43
Курман. — Падрыхтоўка імяны і прозвішча вучбы	43
Маславая імяны і прозвішча на рэдакцыі	44
Ініцыятыва і практыка	44

Пролетары! Усіх краін, злучайцеся!

Большэвіцкі друк

КАСТРЫЧНІК № 19

ЖУРНАЛ ЦК КП(б)Б

Выходзіць 2 разы ў месяц

Адказны рэдактар А. ДЖЭЛЮБ

Адрас рэдакцыі і выдання
МЭНСК, Савецкая, 63 тэл.—22412

Нястомна змагацца за кожны процант калектывізацыі

Сельская гаспадарка БССР калектывізавана на 55,3 проц. За першае паўгоддзе процант калектывізацыі павялічыўся толькі на 4,3.

Аб чым гавораць гэтыя лічбы?

У нашых руках — найшырэйшыя магчымасці для далейшай калектывізацыі. У сярэве арганізацыйна-гаспадарчага і палітычнага ўмацавання калгасаў, у барацьбе за палітэсую заможнасць зроблен шлікі прок наперад. Урадзілінасць калгасных пладоў павялілася на 50 проц.

Вялікі лепш і кутэй, чым за ўсе папярэднія гады, праведзены веснавае сяўба, уборка ўраджаю і сяўба зімоў. На некалькі месяцаў раней, чым летась, выканан дзяржаўны план хлебапаставак. У гэтым — буйнейшае запаяванне ў нашай барацьбе за большэвіцкія калгасы, за калгасную заможнасць.

У нас ёсць усе ўмовы для далейшага магутнага росту калектывізацыі.

Але многія раённыя арганізацыі і газеты не скарыстоўваюць гэтых магчымасцей. Няма яшчэ сапраўднай большэвіцкай барацьбы за кожны процант калектывізацыі.

Стаўка на саміцём, ігнараванне працоўных аднаасобнікаў — ваўтрашніх калгаснікаў — вось у чым прычына «слабага разгортвання далейшай калектывізацыі».

Нямаю раённых арганізацый, раённых і палітацэляўскіх газет сталі на пазіцыю так званай «нейтральнасці». Люды заўважаюць, што ім трэба праводзіць бегучыя гаспадарча-палітычныя

кампаніі, трэба змагацца за хутчэйшае выкананне дзяржаўных паставак, а новы калгасы прыліў пойдзе сам сабой. Аднак — самаўхіленне ад работы срод працоўных аднаасобнікаў, прамая перашкода далейшай калектывізацыі.

Ясна, ясна, што такія пастроі не маюць нічога агульнага з указанымі нашай партыі аб тым, што трэба пастойліва і штодзённа змагацца за кожны процант калектывізацыі, што новы калгасы прыліў трэба арганізаваць.

Барацьба за большэвіцкія калгасы і барацьба за новы калгасы прыліў — адна неразрыўная справа. Задача заключаецца ў тым, каб на большэвіцку спалучыць выкананне бегучых гаспадарча-палітычных кампаній з арганізацыйнай новага калгаснага прыліву.

Так павінны ставіць пытанне нашы газеты.

Газета павінна быць арганізатарам, нястомным байцом за кожны процант калектывізацыі. Яна павінна паказваць работу, жыццё, быт перадавых калгасаў, перакопваць працоўнага аднаасобніка фактамі росту заможнасці, росту культуры ў калгасе, знаёміць працоўнага аднаасобніка з тым, што дае сумленная калгасная праца. Яна павінна папмагаць працоўнаму аднаасобніку ўступіць у калгас.

У гэтых адносінах вельмі характэрны дзве палітацэляўскія газеты «За большэвіцкія калгасы» (Рагалоўскія МТС) і «Палітацэляўскі змагар» («Ушацкая МТС»).

Газета палітатзела Рагачоўскай МТС з нумарэ ў нумар паказвае, як ідзе новы калгасны прыліў. На яе старонках выступаюць калгаснікі, якія расказваюць, што ім дае калгас, знаёмяць ся іх суседзяў — працоўных аднаасобнікаў з усімі жыццёвымі пытаннямі калгаснай вытворчасці, фактамі, лічбамі, справай, асабістым прыкладам агітуючы на калгасны прыліў. Газета раніча выкрывае кулацкае ахвосте, якое імкнецца падарваць калгасную вытворчасць, неадпусціць аднаасобніка ў калгас.

На рабоце і вынікі. Процэнт калектывізацыі ў зоне дзейнасці Рагачоўскай МТС павялічыўся ў два разы.

Зусім іншае трэба сказаць аб газеце «Палітатзельскі змагар». Матэрыялы аб рабоце па далейшай калектывізацыі — самыя рэальныя гасці ў газеце. Гэтай сістэмай рэдакцыя на сутнасці зусім не займаецца. Яна не ідзе далей рэгістрацыі фактаў. Час-ад-часу (і то зусім рэдка, акізі — два разы ў месяц) газета змяшчае невялікія заметкі, у якіх гаворыцца, колькі аднаасобных гаспадарак уступіла ў той ці іншы калгас. Рэдакцыя не паказвае, чаму ў рэцэ калгасаў зоны дзейнасці МТС зусім няма новага прыліву, яна не бара пада асобны нагляд адстаючыя калгасы, не праводзіць ніякай масава-арганізатарскай работы.

Так працаваць нельга. Нельга сляпец, склаўшы рукі, і чакаць, пакуль не паступяць весткі аб колькасці аднаасобных гаспадарак, уступіўшых у калгасы. Задача — у штодзённай масава-арганізатарскай рабоце.

У раёнах з павольнаўча высокім процэнтам калектывізацыі (75—80) ёсць аднаасобныя сельсаветы, дзе калектывізацыя зусім нязначная колькасць гаспадарак.

А газеты гэтых раёнаў супакойваюцца на па сярэдніх лічбах, не звяртаюць увагі на адстаючыя сельсаветы, не выяўляюць прычыны, чаму ў тых ці іншых калгасах зусім няма новага прыліву. З такой практыкай сярэдніх лічбаў трэба пакончыць і гэта — задача ўсяго друку.

Мы маем нягала фактаў, калі калгасы зачыняюць дзверы перад аднаасобнікам, не знаёмяць яго са сваёй работай, калі заявы аднаасобнікаў не разгляда-

юцца, ляжаць без адказу па некалькі месяцаў.

Новым калгасам часта не аказваюць своєчасовай дапамогі, марудзіць з іх арганізацыйным афармленнем.

Раёны і палітатзельскі друк павянен дабівацца, каб кожная заява працоўнага аднаасобніка была своєчасова разгледжана, каб новыя калгасы былі хутка аформлены і атрымалі належную дапамогу.

Трэба, аднак, не забываць, што ў калгасы імкнучца перабрацца кулацкія класна-варожыя элементы, каб падарваць калгасную вытворчасць.

Акружаючы клопатамі сумленых аднаасобнікаў, тым сапраўды хочучы звязаць свой лёс з лёсам калгасаў, уцягваючы гэтых аднаасобнікаў у калгасы, дапамагаючы ім стаць на калгасны шлях, трэба раніча выкрываць кулацкіх прыхвасцяў.

У сувязі з вытворчым походам імя з'езда саветаў і падрыхтоўкай да ўсёбеларускага з'езда рабселькорства ў БССР шырыцца новы калгасны прыліў. У рэцэ раёнаў арганізуюцца новыя калгасы імя з'езда саветаў і з'езда рабселькорства.

Друк БССР павянен узначаліць гэты ўздым, узмацніць свую работу па далейшай калектывізацыі, па-большэвіцку змагацца за новы калгасны прыліў.

У Бабруйскім раёне ёсць калгас «На варце». У калгасе выходзіць насенна-газета. У гэтай невялікай калгаснай газеце німат чаму можа пачуцца ўвесь друк БССР. Рэдакцыя газеты «На варце» і яе селькоры — сапраўдныя байцы за новы калгасны прыліў. Селькоры асабіста гутарылі з аднаасобнікам, пераконвалі іх у леравазе калгаснага ладу, расказвалі ім, што дае калгас, калі калгаснік сумленна адносіцца да працы. За кароткі час, дзякуючы энэргічнай арганізатарскай рабоце газеты і яе селькорства, амаль уся нёска, дзе знаходзіцца калгас «На варце», стала калгаснай. У калгас уступіла 120 новых гаспадарак.

За апошні час у Жыткавіцкім раёне, дзе работа па далейшай калектывізацыі была ў заняпадзе, узмацніўся калгасны прыліў. І ў гэтым — вялікая заслуга нізавога калгаснага друку і селькорства-ударнікаў. Яны сталі сапраўднымі арганізатарамі новага прыліву.

Тав. Стэльмах, селькор-ударнік, асабіста ўцягнуў 25 бядняцка-серадняцкіх гаспадарак. 46 гаспадарак уступілі ў калгас «Комунар Беларусі» ў выніку масава-растлумачальнай арганізатарскай работы селькораў-ударнікаў калгасу.

Селькоры-ударнікі за некалькі дзён сваёй работы толькі на адным сельсавеце (Ляхавіцкі сельсавет, Жыткавіцкага раёна) уцягнулі ў калгас звыш 100 аднаасобных бядняцка-серадняцкіх гаспадарак.

Восі жых вынікаў можна дасягнуць, калі сур'ёзна, па-дзелаваму ўзяцца за справу, калі газета самаўды арганізуе селькораў-ударнікаў і, апрабуючыся на іх, будзе змагацца за кожны процант калектывізацыі. Іменна так трэба рыхтавацца да ўсесаюзнага і ўсебеларускага з'езда саветаў і ўсебеларускага з'езда рабселькораў.

Справа гонару кожнай газеты, усіх рабселькораў — паступна рушыць наперад калектывізацыю.

АБ ПАДРЫХТОУЦЫ ДА УСЕБЕЛАРУСКАГА З'ЕЗДА РАБСЕЛЬКОРАУ ПА ПУХАВІЦКАМУ, ЛЕПЕЛЬСКАМУ І ПЕТРЫКАУСКАМУ РАЁНАХ

ПАСТАНОВА БЮРО ЦК КП(б)Б

Адзначаць, што пастанова Бюро ЦК КП(б)Б па пытанню падрыхтоўчай работы да III ўсебеларускага з'езда рабселькораў па Пухавіцкаму, Лепельскаму і Петрыкоўскаму раёнах выконваецца нездавальняюча.

Райкомы КП(б)Б і рэдактары газет пералічаных раёнаў недаацанілі палітычнага значэння падрыхтоўкі да з'езда рабселькораў і не забяспечылі выканання ўказанняў ЦК КП(б)Б аб тым, што справа падрыхтоўкі да рабселькорускага з'езда павінна быць справай усёй партарганізацыі.

Рэдактар пухавіцкай райгазеты тав. Панкратаў не арганізаваў сістэматычнага і дэлавога асвятлення на старонках газеты ходу падрыхтоўчай работы да з'езда і не арганізаваў разам з райкомам КП(б)Б масавага агляду нізавога друку. Аналагічнае становішча мае месца ў Лепельскім і Петрыкаўскім раёнах.

Выходзячы з гэтага, ЦК КП(б)Б пастанаўляе:

1. За бяздзейнасць у справе падрыхтоўкі да ўсебеларускага з'езда рабселькораў рэдактару пухавіцкай райгазеты т. Панкратаву абвясціць вымову, а сакратару РК КП(б)Б указаць.

2. Паказаць сакратарам Лепельскага і Петрыкоўскага райкомаў КП(б)Б і рэдактарам газет тт. Бароўскаму і Дамброўскаму на неабходнасць прыняцця з іх боку неадкладных і дэльных практычных мерапрыемстваў па рэалізацыі пастановы Бюро ЦК КП(б)Б аб падрыхтоўцы да з'езда рабселькораў.

3. Прапанаваць Пухавіцкаму, Лепельскаму і Петрыкоўскаму райкомам КП(б)Б накіраваць у сельсаветы і калгасы актыўных комуністаў для ўзмацнення на месцах падрыхтоўчай работы да з'езда рабселькораў. Падрыхтоўку да з'езда ўвязаць з барацьбой за паспяховае завяршэнне 1934 сельскагаспадарчага года.

4. Прапанаваць усім РК КП(б)Б аб'явіць становішча падрыхтоўкі да ўсебеларускага з'езда рабселькораў на райкомах і прыняць меры да актывізацыі работы, мабілізуючы рабселькораў і нізавы друі на барацьбу за лепшае выкананне промфінплана і ўсіх сельскагаспадарчых кампаній.

ДОШКА ГОНАРУ

ПА ПРАДСТАУЛЕННЮ ПАЛІТСЕКТАРА МТС НАРКОМЗЕМА
БССР ЗАНОСІМ НА ўСЕБЕЛАРУСКУЮ ДОШКУ ГОНАРУ:

ПАЛІТАДДЗЕЛЬСКУЮ ПРАУДУ

— газету палітаддзела АСВЕЙ-
СКАЯ МТС. Адказны рэдактар МА-
ЛІКІН Г.

За кароткі час (газета выходзіць з 26-га пілення) «Палітадзельская праўда» стала сапраўды БАЯВЫМ ОРГАНАМ ПАЛІТАДДЗЕЛА. Вялікую работу разгарнула газета па падрыхтоўцы да ўсебеларускага з'езда рабселькораў. Цяпер насценгазеты выходзяць амаль ва ўсіх 46 КАЛГАСАХ, абслугоўваемых МТС, да стварэння палітаддзельскай газеты насценгазеты выходзілі толькі ў некалькіх калгасах. «Палітаддзельская праўда» праводзіць конкурс насценгазет на лепшую работу па падрыхтоўцы да з'езда рабселькораў.

Па-балаюму змагаюцца «Палітаддзельская праўда», калгасныя насценгазеты і рабселькоры Асвейшчыны за выкананне плана ільнозаготовак. 20 верасня рабселькоры арганізавалі чырвоны абоз з ільнямі, якім здана дзяржаве 100 тон трысты.

Надаўна «Палітаддзельская праўда» правяла рэйд па правярцы падрыхтаванасці калгасных форм да зімы. Селькоры правярылі падрыхтаванасць да зімы ўсіх калгасаў зоны МТС.

ЗА БОЛЬШЭВІЦКІЯ КАЛГАСЫ

— газету палітаддзела ДАМАНА-
ВІЦКАЯ МТС, Мазырскага раёна.
Адказны рэдактар Т. ДУБРАВІЦКІ.

Газета па-аператыўнаму ўключылася ў жывёлагадоўчы паход імя VII ўсесаюзнага з'езда саветаў, вялікую работу па арганізацыі новага калгаснага прыліву.

Газета разгарнула спаборніцтва рабселькораў і нізавых газет на лепшую падрыхтоўку да 3-га ўсебеларускага з'езда рабселькораў, праяла злет селькораў і рэдактароў насценгазет, заслухала справаздачы рэдактароў насценгазет калгасаў «Культура», «Сяцель», «Новыя Даманавічы», «Окцябр», «Новыя Ліцвінкі», сістэматычна друкуе агляды нізавога друку.

Надаўна газета выдала і разаслала рэдакцыям макет насценгазеты на калгаснай форме «Забеспечим цеплую і сытую зімоўку жывёле».

ЗА БОЛЬШЭВІЦКІ УРАДЖАН

— насценгазету калгаса «ЧЫРВО-
НЫЯ ЯРОМКАВІЧЫ», зоны дзей-
насці Аршанскай МТС. Рэдактар
насценгазеты тав. К. ФРАЛОУ.

Газета аператыўна змагалася за дзятэрміновае выкананне калгасам усіх яго абавязкаў перад дзяржавай, дапамагала калгасу ў хутчэйшым завяршэнні сельскагаспадарчых работ. Пры актыўным удзеле насценгазеты і згуртаваных вакол яе селькораў калгас яшчэ 1-га верасня завяршыў ільноздачу, значна перавыканаўшы план.

Умелы паказ насценгазетай вопыта работы перадавой брыгады Фраленкова ўздзейнічаў на адстаючыя брыгады, падцягнуў іх да ўзроўню перадавых. Калгас заняў у сельсавеце перадавое месца. Адна з яго лепшых брыгад трымае пераходны чырвоны сцяг палітаддзела МТС.

Рэдактар насценгазеты Кузьму Фралова, былога чырвонага партызана, калгас рэкамендуе для знясення ў кнігу вятных людзей калгасаў Аршаншчыны.

НАЛІ ПРАВЯРАЕЦЦА КОЖНЫ ПУНКТ

ШЛЯХ СОЦЫЯЛІЗМА

І кастрычніка нарада старшын сельсоветаў і калгасаў Жлобінскага раёна прыняла самаабавязальствы па вытворчым паходзе імя VII з'езда саветаў СССР і XI з'езда саветаў ВССР. У самаабавязальствах былі вызначаны канкрэтныя тэрміны завяршэння чарговых сельскагаспадарчых работ, выканання заходаў ільну, паставак мяса, малака і т. д.

Каб не астацца балбатунамі, выканаць узятыя абавязальствы, неабходна ажыццявіць работу сельсоветаў, уцягнуць у гэту работу ўвесь актыв. Восем чаму старшын сельсоветаў запісалі ў сваіх абавязальствах:

«У нашай рабоце бывае часта так, што працуе адзін старшыня, некалькі членаў сельсовета, але асноўны актыў не ўцягнут у работу. Трэба прама сказаць, што ў пераважнай частцы сельсоветаў секцыі зусім не працуюць.

Арганізаваць работу секцый, даць кожнай з іх канкрэтнае заданне, правяраць выкананне гэтага—наш абавязак і мы гэта зробім».

Праверку выканання гэтых самаабавязальстваў, наказ работы сельсоветаў, іх секцый, дэпутатскіх груп і павінна быць пакладзена ў аснову сваёй работы па падрыхтоўцы да перавыбарнаў саветаў жлобінская раённая газета «Шлях соцыялізма».

5-га кастрычніка «Шлях соцыялізма» надрукаваў самаабавязальствы старшын сельсоветаў. І пачынаючы ўжо з 7 кастрычніка, газета з нумара ў нумар дае матэрыялы аб падрыхтоўцы да з'ездаў саветаў.

Адным з асноўных пунктаў самаабавязальстваў нарады старшын сельсоветаў і калгасаў з'яўляецца:

«Да XVII гадавіны Окцябрскай рэвалюцыі кожны сельсовет павінен дабіцца сапраўды масавага прыліву ў калгасы, ператвараючы наш раён у раён суцэльнай калектывізацыі».

У парадку праверкі выканання гэтага пункта «Шлях соцыялізма» 7 кастрычніка выступае з артыкулам «Чаму ў Бухарынскім сельсавеце няма прыліву ў калгасы».

Класава-варожыя элементы ў сельсавеце вядуць шалёную агітацыю супроць калгасаў. Выдрашковы, Аўсянікіны, Жычка, Крышнеў збіраюць аднаасобнікаў, якія падалі заявы аб уступленні ў калгас, утаварваюць іх забраць назад гэтыя заявы, распаўсюджваюць хлуслівыя чуткі пра становішча ў калгасах. А Бухарынскі сельсовет не толькі не прымае ніякіх мер супроць кулацкіх агітатараў, з, наадварот, патурае іх.

«Сельсовет даў сенажоць купцы Аўсяніківай Х. і на ўлічыў у аб'ёме абкладання. Крышнеў дадзена 3 га зямлі і яна не абкладзена падаткам, у сакратара сельсовета Аўсянікава 2 га зямлі таксама не абкладзены падаткам...»

«Ніякай палітмасавай работы сярод аднаасобнікаў ні сельсовет, ні калгасы не праводзяць. Пытанне аб калектывізацыі не абгаворвалася ні на адным сходзе».

— Выкрывае газета прычыны слабага прыліву ў калгасы сельсовета.

З 10 кастрычніка газета ўвёла пастаянны аддзел: «Насустрач VII з'езду саветаў». Налі 10-га ў гэтым аддзеле былі змешчаны толькі паведамленні аб уключэнні ў вытворчы паход, то ўжо 12 кастрычніка паказана, як выконваюцца прынятыя абавязальствы ў асобных сельсоветах.

«Выключна сур'ёзная ўвага звернута на арганізацыю прыліву ў калгасы. У час правядзення пленума ўступіла ў калгас 30 гаспадарак. Перадавыя члены сельсовета Новінаў, Быкаў, Сяянцоўкі, Міхайлаў, Кавалёў і Гузеняў

уступіні у калгас. Прыйіў у калгасы працягавецца і зараз».

—расказвае на старонках газеты старшыня Ст.-Руднянскага сельсовета тав. Будніцкі.

У гэтым-жа нумары газета змяшчае невялікую інфармацыю аб дакладах старшынь выбарчых камісій 5 сельсоветаў на пасяджэнні раённай выбарчай камісіі. Адказначная работа—складанне спісаў выбаршчыкаў—у гэтых сельсоветах не арганізавана. У Невельскім сельсовете пачалі складаць спісы выбаршчыкаў па падворных спісах 1926 г. І «Шлях соцыялізма» папярэджвае сельсоветы:

«Спісы выбаршчыкаў трэба складаць не габінетным парадкам, а пры шырокім удзеле ўсяго актыва. Ні адзін той, які згодна інструкцыі пазбаўляецца выбарчых правоў, не можа і не павінен папасці ў спісы выбаршчыкаў. А зрабіць гэта можна правільна тады, калі да абгаворвання спісаў выбаршчыкаў будуць прыцягнуты шырокія масы працоўных».

Газета разумее, што ў падрыхтоўцы да перавыбараў сельсоветаў трэба ўлічыць усё да дробязей. Вось чаму яна папярэджвае, што

«амаль ні адзін сельсовет не заняўся такім, здавалася-б, дробязным пытаннем, як падрыхтоўка памяшкання, у якім будзе праходзіць сход, не рыхтуюцца лозунгі, наценыя газеты... Трэба браць прыклад з Ст.-Руднянскага сельсовета, які ўжо зараз вызначыў памяшканні, забраніраваў адпаведную колькасць газы і т. д.».

Следам за старшынёй Ст.-Руднянскага сельсовета на старонках газеты выступілі кіраўнік фінансавай секцыі і старшыня Пірэвіцкага сельсовета. Фінансавая секцыя Пірэвіцкага сельсовета працуе надрэмна. Кожны член секцыі атрымлівае канкрэтныя заданні, арганізавана правёрка выканання гэтых заданняў.

«Калі які-небудзь з участкаў адставаў, мы адразу-ж накіроўвалі дапамогу і падцягвалі гэты ўчастак да ўзроўню перадавога».

—расказвае кіраўнік секцыі т. Каган. Пры сельсовете працуе і жывёлагадоўчая секцыя. Тав. Рубахін—старшыня

сельсовета—расказвае на старонках газеты, як у парадку выканання абавязацельстваў па вытворчаму паходзе гэта секцыя дабілася выканання плана сіласавання на 115 проц., дагаварылася з калгасамі аб тым, каб выканаць план на 150 проц.

«Выканаць кожны пункт самаабавязацельстваў»—патрабуе «Шлях соцыялізма», паведамляючы, што ў сувязі з падрыхтоўкай да з'езда сельсоветаў у калгасы Лукаўскага сельсовета ўступіла 125 гаспадарак, у калгасы Ст.-Руднянскага сельсовета — 120 гаспадарак. Затонскага—16 гаспадарак, што арганізаваны новы калгас імя VII з'езда сельсоветаў. А вось у Чацвярнянскім, Салонскім, Кабанцкім і інш. сельсоветах прыйіў у калгасы зусім нязначны. І газета папярэджвае гэтыя сельсоветы, што

«у абавязацельствах пытанне калектывізацыі з'яўляецца адным з асноўных пытанняў».

што саравадчна-перавыбарчыя сходы трэба сустрэць поўным выкананнем усіх самаабавязацельстваў па вытворчаму паходзе імя VII з'езда сельсоветаў.

Жлобінская газета правільна зразумела, што адным асвятленнем на старонках газеты ходу падрыхтоўкі да перавыбараў сельсоветаў абмежавацца нельга, што трэба ўключыць у барацьбу за паспяховае правядзенне вытворчага паходу нізавы друк і рабселькоры. З гэтай мэтай рэдакцыя «Шляха соцыялізма» на 13-е кастрычніка склікала нараду рэдактароў і членаў рэдакцый і рабселькоры нацэнгазет прадпрыемстваў горада.

Але ў сваёй рабоце па падрыхтоўцы да перавыбараў сельсоветаў газета многае ўпускае. У паведамленнях аб уключэнні ў вытворчы паход больш за ўсё фігуруюць школы, сельсоветы. А вось як калгасы ўключаюцца ў паход, што робіцца ў калгасах па падрыхтоўцы да з'езда сельсоветаў—гэтага ў газеце пакуль што няма.

Глыбокага паказу работы сельсоветаў і іх секцый газета яшчэ не арганізавала, да паказу работы асобных членаў сельсоветаў, дэпутатскіх груп не прыступала. І ў гэтым асноўны недахоп работы жлобінскай газеты. Гэта рэдакцыя «Шляха соцыялізма» павінна ўлічыць у сваёй барацьбе за большавіцкую падрыхтоўку да XI з'езда сельсоветаў БССР.

У тЫЛУ пахода

Абавязанне вытворчага паходу імя VII ўсесаюзнага з'езда саветаў і XI з'езда саветаў БССР знайшло гарачы водгук у масах рабочых і калгаснікаў. Заводы і фабрыкі БССР падхапілі ініцыятыву перадавых прадпрыемстваў Масквы і ўключыліся ў вытворчы паход. Прыняты канкрэтныя самаабавязальствы па дзятэрмінаванню выканання вытворчых праграм і далейшаму паліпшэнню матэрыяльна-бытовых умоў рабочых.

У сувязі з гэтым на фабрычна-заводскі друк ускладаецца асабліва адказнасць. Газета павінна змагацца за тое, каб кожнае самаабавязальства было поўнасьцю выканана, каб падрыхтаваць дастойную сустрэчу VII ўсесаюзнаму з'езду саветаў і XI з'езду саветаў БССР.

Як спраўдзяюцца з гэтай задачай фабрычна-заводскія газеты БССР?

Перад намі камплект «Чырвонай вагранкі» (газета Гомельскага завода «Пролетарый», адказны рэдактар тав. Плоткін).

28 верасня на першай старонцы «Чырвоная вагранка» змяшчае лозунг:

«Уключыўшыся ў вытворчы паход імя VII з'езда саветаў, дэбёмся дзятэрміновага выканання гадзавой праграмы».

І больш—ні слова аб вытворчым паходзе.

Што за паход? Якія задачы стаяць перад ім?—Ні радка аб гэтым.

Праз тыдзень выходзіць наступны нумар газеты. На першай старонцы надрукаваны самаабавязальствы рабочых завода ў сувязі з ўключэннем у вытворчы паход:

«Да 25 снежня выканаць план 1934

года і да новага года даць прадукцыі звыш плана на 150.000 руб. Ахэпіць тэхвучобай 225 рабочых і здачай тэхэкзамена—175 рабочых».

У гэтым жа нумары змяшчаецца перадавы артыкул «Практы» аб перавыборах саветаў. Аб практычнай рабоце на масавым вытворчым паходзе—зноў ні слова. А хіба справа заключаецца толькі ў тым, каб надрукаваць прынятыя самаабавязальствы?

«Чырвоная Дзвіна» (газета віцебскай ільнопрадзільнай фабрыкі) таксама павархоўна і злёгкадумна аднеслася да вытворчага паходу. Некалькі красамоўных фактаў.

27 верасня «Чырвоная Дзвіна» змяшчае анішлаг:

«Своечасовы ремонт кватэр рабочых—бальная задача паходу імя VII з'езда саветаў».

Але ніякіх матэрыялаў па гэтым пытанню газета не дае. Змяшчаюцца толькі самаабавязальствы ў сувязі з вытворчым паходам:

«Да 20 снежня выканаць план 1934

Вераснёўскі план выканаць на 101 проц.» і т. д. і т. д.

Бярэм наступны нумар газеты (за 6 кастрычніка). Ніякіх матэрыялаў, прысвечаных паходу, у газеце няма. Са заводкі, надрукаванай у газеце, можна даведацца, што месячны план выканан толькі на 96,7 проц.

І так адзін з першых пунктаў прынятых самаабавязальстваў не выканан. Рэдактар «Чырвонай Дзвіны» тав. Шульман лічыць магчымым замаўчаць гэты факт.

Людзі змясцілі абавязальствы, упрыгожылі іх гучным анішлагам, а пра іх выкананне, пра канкрэтную справу нібылі.

«Металіст» (газета віцебскага завода «Чырвоны металіст», адказны рэдактар тав. Гурвіч) змясціў перадавы артыкул, у якім проста і зразумела растлумачыў задачы вытворчага паходу імя ўсесаюзнага і ўсебеларускага з'ездаў саветаў. Газета паказала вопыт работы заводскіх дэпутатаў горсавета. Пачатак зрабіў

тав. Сандлер, які передають праз газету вонит работы на шэфству над чыгуначнай станцыяй Княжыцы.

Тав Сандлер расказвае:

«Што мы зрабілі канкрэтна? Прыялі ў парадок энэваторны і ўнутраны выгляд станцыі, афарбавалі ланіскі куток, правалі радыё, восталывалі бібліятэку. Зараз мы прыступілі да электрыфікацыі станцыі. На станцыі выпускаецца насьценгазета».

На жаль, далёка не ва ўсіх сваіх нумарах «Металіст» асытляе пытанні вытворчага паходу. А галоўнае іменна ў тым, каб штодзённа, з нумара ў нумар паказваць, як ідзе вытворчы паход на

заводзе, на-хаду выяўляць і выпраўляць педыхоны, ланіраць вонит перадавых праху, брыгад і асобных рабочых.

А «Металіст» толькі ў пачатку даў канкрэтныя і цікавыя матэрыялы, а потым усю справу пусціў на самацёк.

«Чырвоная вагранка», «Чырвоная Дзвіна» і «Металіст» не зразумелі, што справа не ў дэкларацыях, не толькі ў тым, каб змясціць самаабавязцельствам, а ў штодзёнай практычнай рабоце.

З кампанейшчынай, з дэкларацыйнасцю трэба пакончыць, мабілізуючы рабочаў, ударнікаў і ўсіх рабочых на практычнае ажыццяўленне кожнага самаабавязцельства.

УСЁ „НАОГУЛ“ І НІЧОГА КАНКРЭТНАГА

* КАЛГАСНІК * КАРМЯНШЧЫНЫ

Як працуюць сельскія саветы і іх секцыі, дэпутатскія групы, асобныя члены сельсаветаў у Кармянскім раёне? Як рыхтуецца раён да важнейшай палітычнай кампаніі—выбараў у органы пролетарскай дыктатуры—саветы? Адказ на гэта пытанне мы спадзяваліся знайсці на старонках кармянскай раённай газеты.

Дарэмна. «Калгаснік Кармяншчыны» фартна захоўвае гэта ад працоўных раёна.

Ці ведае рэдакцыя «Калгаснік Кармяншчыны» аб палыходзячых выбарах і з'ездах саветаў? Безумоўна ведае. Яшчэ 28 верасня газета перадавала перадавы артыкул «Звязды»: «На-большавіцку правесці справаздачна-перавыбарчую кампанію саветаў».

7 кастрычніка газета падрукавала лварот ЦВК СССР аб выбарах у саветы. Нарэшце, 12-га кастрычніка яна дала перадавы артыкул «Задачы справаздачна-перавыбарчай кампаніі».

Аднак, для сябе з усіх гэтых дакументаў «Калгаснік Кармяншчыны» ніякіх зывадаў не зрабіў. У час, калі ўся краіна рыхтуецца да выбараў у саветы, калі мільёны рабочых і калгаснікаў уключаюцца ў вытворчы паход імя VII з'езда саветаў СССР і XI з'езда саветаў БССР, у кармянскай газеце нельга знайсці ні

радкі аб ходзе вытворчага паходу ў раёне, ні аднаго глыбокага паказу работні саветаў.

Праўда, 12 кастрычніка газета выступіла з артыкулам «Асобныя сельсаветы справай калектывізацыі не займаюцца». Яна прыняла процант калектывізацыі ў адстаючых Балатнянскім, Літвінаўскім, Ворнаўскім і Валынцаўскім сельсаветах.

«Масавая-растлумачальная работа ў гэтых сельсаветах не ў пашане... Гэтыя сельсаветы зусім скінулі з рэхунка аднаасобніка... Хаты-чытальні, якія маюцца пры сельсаветах, на замку... Некаторыя сельсаветы з рук вон дрэнна праводзяць арганізацыйна-масавую работу сярод працоўных аднаасобнікаў. Нярэдка на месцах слаба вядзецца барацьба з астаткамі разгромленага купецтва».

«Некаторыя сельсаветы», «не радкі на месцах» і т. д. — вось той артыкул. Усё «наогул», ні аднаго канкрэтнага факта з работы сельсаветаў. Ці дае гэты артыкул хоць які-небудзь аналіз работы канкрэтных сельсаветаў у галіне калектывізацыі? Ніякага аналізу ён не дае. Але і гэты артыкул з'яўляецца адным з матэрыялаў у кастрычніцкіх нумарах газеты аб рабоце саветаў.

Выдат адсюль можа быць толькі адзін: рэдакцыя кармянскай газеты не зразумела вялікіх і адказных задач, якія ўскладзены на наш друк у сувязі з палыходзячым да выбараў у саветы.

НЕКАЛЬКІ РАДКОЎ ДРОБНАГА ПЕТЫТУ

* СТАЛІНСКІ ЗАКЛІК *

Невель—сусед Гарадка. Суседзі нашы лі дэманіацыя вопытам сёння рэспубліцы. У гэтую прайшла рэдакцыя палітычнай газеты «Сталінскі заклік» (Гарадзкая МТС). Газета расказала на сваіх старонках, як апрацоўваюць лён у калгасе «Прагрэс», Невельскага раёна.

У пятай брыгадзе гэтага калгаса група тав. Якаўлева вытrophae за дзень 100 кілограмаў валакна. У групе—шэсць чалавек. Кіраўнік групы т. Якаўлеў вытrophae за дзень 15—16 кілограмаў валакна. На ім раўняюцца іншыя калгаснікі.

Тав. Якаўлеў проста і вразумела расказвае, як яго група і ён сам створылі такіх рэкордных паказальнікаў.

Пачыні палітэцэляскай газеты—контрабандная справа. Такія матэрыялы публікуюць, як дзень апрацоўваць лён, пераглядаюць калгасным масам вонят Ісотавага сельсаветскага ільняводства.

Але пачынаюць невяліка рабіць вывад, што «Сталінскі заклік» доўра змагаецца за лён.

Наадварот, з поўным правам можна сказаць, што рэдакцыя ігнаруе лён, не пачынае ільнязагатоўкі. Матэрыялы аб калгасе «Прагрэс»—выключэнне. Газета іх толькі надрукавала, забыўшы, што гэтым пытаннем яшчэ не вырашана, што галоўнае—у штодзённым арганізатарскай масавай рабоце.

Прагледзім камілект газеты. У нашым распарадкаванні—11 нумароў (з 18 верасня па 17 кастрычніка). З першых тры апрацоўкі ільну калгасам Гарадзкая МТС пачаў пачынаць адставаць. Астатнія прадэжжаецца яшчэ і зараз. Тым больш незразумела, чаму «Сталінскі заклік» па сутнасці нават не ўспамінае аб ходзе апрацоўкі і загатоўкі ільну па калгасах зоны дзейнасці МТС.

18, 21, 23, 25 верасня. Чатыры нумары газеты. І ні слова аб тым, як калгасы выконваюць свае абавязальнасці перад дзяржавай па здачы ільну. Ні слова аб тым, як ідуць пад'ём і апрацоўка ільну, як працуюць ільняапрацоўчыя

пункты. За тыдзень газета змясціла толькі дзве маленькія заметкі, кожная па 5-10 радкоў. У першай гаворыцца, што ў брыгадзе № 2 калгаса імя Сталіна за дзень апрацавалі 64 кгр. валакна. У другой гутарка ідзе аб тым, што калгас «Чырвоны сцяг» абяцае здаць валакна 14 нумарам. Вось і ўсё.

27 і 30 верасня і 4 кастрычніка. Пасля доўгага маўчання—раптоўная трывога. Самасуванаенасць знікае, як туман. 4 кастрычніка на першай паласе змяшчаецца артыкул «Апрацоўка і здача ільну дзяржаве—пад пагрозай зрыну».

Аказваецца, і апрацоўка ільну па калгасам і ў МТС фактычна не пачаўся. План не выконваецца.

Але гісторыя паўтараецца. Практычна «картэж», рэдакцыя зноў спіхае зноў—стат'я на самае.

Газета яўна імкнецца замаўчаць, што МТС галёбна адстае. Газета не хоча гаварыць аб тым, як выконваецца план здачы ільну. Наадварот, «Сталінскі заклік» стараецца паказаць, што ўсё па чепшай меры добра.

Вазьмем нумар са 14 кастрычніка. На трэцяй паласе падварстаны: аніплаі «Перадзвікі ільнязагатоўак», два рэпартажы і заметка «Б'ём трывогу». Два сёння «перадзвікі ільнязагатоўак» набраны такім буйным прыфтом, што займаюць больш месца, чым уся заметка «Б'ём трывогу». На іх аніплагам—два рэпартажы аб тым, што калгасы «Рассвет» і «Князь» выкавалі планы ільнязагатоўак. А пад імі, так непрыкметна, у самым канцы паласы, некалькі радкоў дробнага петыту:

«Б'ём трывогу. За адставанне ў апрацоўцы і здачы ільну наш рэён папярэджан. Усе сілы на ўзмацненне тэмпаў ільнязагатоўак».

Не думайце, што газета ўсцур'еа ва-клікае ўзмацненне ільнязагатоўкі. У пачатковым нумары—ні слова аб ходзе ільнязагатоўак. Змяшчаецца толькі адзін артыкул «Як я апрацоўваю лён» (аб рабоце тав. Якаўлева ў калгасе «Прагрэс», Невельскага раёна). Рэдакцыя пазнавалася даць хоць-бы вера-слю ад сябе, сказаць, што калгас Гарадзкая МТС пачаў раўняцца калгасу «Прагрэс».

ЧАГО НЕ ЗРАБІЛА ГАЗЕТА

КОМУНАР

газета політвідділу
Бялыніцкай МТС

20 верасня «Комунар» змястоўчыць чотку аб калгасе «Дзень Чырвонай арміі». Газета шчыра хваліла гэты калгас. Яна назвала яго «перадавым па ўсіх гаспадарча-палітычных кампаніях». Падставы: план хлебапаставы выкананы датэрмінова; скончана ўборка бульбы; у два разы павялічылася выа калгаснага працання (летась — 2,5 тры, у гэтым годзе — 5 кілограмаў) і т. д.

Пра адно толькі ні слова не сказала рэдакцыя «Комунара». А іменна, як калгас «Дзень Чырвонай арміі» змагаецца за лён.

Гэты факт не з'яўляецца выпадковым. «Комунар» — газета ільнявадчай МТС — менш за ўсё займаецца і. л. Так сабэ, час-ад-часу. Мы не хочам гэтым сказаць, што на старонках газеты зусім няма матэрыялаў аб ільне. Ёсць.

Але, па-першае, іх надзвычай мала. Самае большае — дзве заметкі ў нумары. А бымае пават ні радка. Напрыклад, у газеце за 18 і 20 верасня няма ні слова аб тым, як калгасы зоны д. п. пасці Бялыніцкай МТС апрацоўваюць і здаюць лён. Няма аператыўных звадак. Праглядзіце камплект за апошні месяц. Нават невядома, наколькі па зоне дзейнасці МТС выкананы план здачы ільну. Заметкі пра лён змяшчаюцца часта толькі для падвэрсткі — дзе-небудзь у куточку апошняй паласы.

Па-другое, аб змесце. «Комунар» не бачыць асноўных пытанняў, не ўмеў хваляцца за раптуючыя звышні. Газета бездапаможна плавае ў моры агульных разважанняў.

«Будзем змагацца за высокакасную апрацоўку і здачу ільновапакна дзяр-
жэ»

«Не змагаюцца за высокакасную апрацоўку ільну».

Гэта — найболей частая загалоўка над заметкамі аб ільне. Над стандартнымі загалоўкамі — стандартны, а колькавы змест. У першым выпадку справы ідуць добра, абяцаем прапаваць яшчэ лепш. У другім — загалоўка прыняюцца, апазновка не арганізавана, бо да гэтай справы няма падзеі. І так кожны раз: там змагаюцца, тут не змагаюцца, там умага, а тут нямага і т. д. у тым жа стылі.

Газета не ўмеє выяўляць карэспандэнтства, або талкова і зраўчала працаваць дадатны вонят.

Правільна і свочасова палітычны працэс — значыць узяць матэрыял пую запіскаў і калгаснікаў у тым, каб злучы і хутчэй апрацаваць і здаць лён. Калгаснік павінен ведаць, што ён атрымае, калі будзе добра апрацаваць лён. Трэба пільна сачыць, каб працэс палітычна ў неспраўнай залежнасці ад тэмпаў і якасці апрацоўкі ільну.

«Комунар» менавіта гэта пытанне. З'яўляецца час газета ні гэта не пачае, як пачынаюцца ільнявадчы. Аб авансаванні хлеба, аб правіраванні за перавыкананне норм апрацоўкі рэдакцыя таксама нічога не пісала і не піша. «Комунар», такім чынам, самаўзліўся ад усіх раптуючых пытанняў апрацоўкі ільну. Калі да гэтага дадаць, што рэдакцыя літаральна ні слова не сказала аб тым, як скарыстоўваюцца ільнявадчыя машыны, то стане зразумелым, чаму рэдакцыя прыходзіцца пры-
знавацца.

«...па апрацоўцы і здачы ільновапакна мы на сёнешні дзень ганебна
заставалі»

Дзе прычыны такога заставання стаяць пытанні рэдакцыя «Комунара». Аказваецца, у

«Самаўспакоснасці некаторых старшын сельсоветаў, а ў першую чаргу, старшын і партаргаў калгасаў...»

Нямакладны і несамаякрытычны адказ. Факты гавораць аб тым, што значная доля віны ляжыць на самой рэдакцыі.

„Чаму ты, Ярома, не сіласуеш?“

Знымі трох месяцаў прайшло з часу чэрвеньскага пленума ЦК ВКП(б). Пленум наміціў практычныя мерапрыемствы па ажыццяўленню дырэктыў 17 партз'езда аб развіцці жывёлагадоўлі. Мерапрыемствы, прынятыя пленумам, ажыццяўляюць ужо на працягу 1934-35 гадоў ажыццяўленне вядомага лозунга далейшага ўдасканалення жывёлагадоўлі — «Кожнаму калгасу — таварную ферму». Пленум вызначыў рад мерапрыемстваў, заахвочваючых калгасы і калгаснікаў да павелічэння пагалоўя, да павелічэння яго прадукцыі.

Арганізацыйна-гаспадарчыя задачы існуючых калгасных таварных ферм і стварэнне ферм у кожным калгасе павінны стаць першачарговай задачай партыйных і савецкіх арганізацый... Усякім спробам падарваць калгасную ферму і разбазарыць калгасную таварную ферму, неабходна даць рашучы адпор, як злыкалгасным вылазкам класавога ворага — такава дырэктыва чэрвеньскага пленума ЦК ВКП(б).

Зразумела, якія вадзікі і ацэзныя заданні паставлены перад усім партыйным і савецкім друкам у справе вырашэння жывёлагадоўчай праблемы.

ЛЕНІНСКІ ШЛЯХ

Вось газета «Ленінскі шлях». Выдаецца яна палітадзелам Лельчыцкай МТС. Газета выходзіць у раёне, які мае жывёлагадоўчы шматрамак. Аз гэтай газетай мы ў праме патрабаваць сапраўды ўзорнай работы па ўдасканаленню жывёлагадоўлі, па рэалізацыі рашэнняў 17 партз'езда і чэрвеньскага пленума ЦК ВКП(б). Цяпер звернемся да фактаў.

У верасні і да 11 кастрычніка выйшла 11 нумароў газеты. Мы ўважліва вывучылі гэтыя нумары. Які вывад трэба зрабіць? Газета не займаецца пытаннямі жывёлагадоўлі, рэдактар газеты (тан Скурат-Анісовіч) не зрабіў для сябе ніякіх вывадаў з рашэнняў 17-га партз'езда і чэрвеньскага пленума ЦК ВКП(б).

Цяжка звазіць лепшы прыклад зла-

чнага нежадання рэдакцыі заняцца сваёй першачарговай справай. Верасень кастрычнік — гэта месяцы на працягу якіх па ўсіх калгасах павінна быць скончана падрыхтоўка ферм да зімы: забеспячэнне кармамі, сіласаванне, ачышчэнне хлявоў. Што-ж робіць газета «Ленінскі шлях»?

На друкве 21 верасня невялічкую зачатку: «Чаму ты, Ярома, не сіласуеш?». Паведамляе газета, што калгас «Прамень камунізма» да 15 кастрычніка не сіласавалі ні адной тоны зялёнай масы. (Старшыня калгаса ніякай увагі не зраўнае аз калгаснае стада. У канцы змечаткі газета робіць аднаго чы сваёй бяззубасцю вывад: «Цікава, чым ён (старшыня) будзе карміць жывёлу ў зіму»). Ці так трэба змагацца з людзьмі, якія ігнаруюць важнейшыя дырэктывы партыі, тав. Скурат-Анісовіч?

Гэтая няўдалая записка — адзіны матэрыял аб сіласаванні, змешчаны ў газеце на працягу паўтара месяца.

За гэты час «Ленінскі шлях» не паказаў ніякай ні адной калгаснай таварнай фермы ні з дадатнага, ні з адмоўнага боку.

Нам здаецца, што рэдактар газеты Лельчыцкай МТС усё-ж ахапляе часамі сумненне ў правільнасці ўзятай ім лініі. Таму ён выступае ў газеце з гучным аптызмам. Вось, напрыклад, 11-га кастрычніка пад усёй трэцяй старонкай газеты з'явілася «шпалка»: «Уключайцеся ва саюзніцкі жывёлагадоўчы паход імя 7-га з'езда саветаў».

На гэтай старонцы змешчаны дзве інфармацыі: першая аб тым, што аршанскія калгаснікі заклікаюць правесці ў саюзны жывёлагадоўчы паход імя 7-га з'езда саветаў, і другая аб тым, што 25-га кастрычніка адбудзецца ўсёбеларуская нарада па жывёлагадоўлі.

Аб гэтых паведамленнях, безумоўна, неабходна і надрукаваць іх трэба было значна раней. Але в часу выхаду гэтай нумара газета павінна была ўключыць шырока паведаць, што-ж робіцца ў раёне па калгасных фермах, як фермы рыхтуюцца да зімы.

Замест такога шырокага дзелавога паведавання мы знаходзім на гэтай старонцы збор некалькіх выпадковых заматак,

причым некаторыя з іх да жывёлагадоў-
лі маюць вельмі далёкія адносіны (сваім
ні раскідваюць каляны і інш.).

Ясна відаць, што гэта занадта
наўтыра месяца старонка аб таварных
фермах падрукавана толькі для таго
каб аднавіцца, каб паказаць, што газе-
та ўсё-ж такі не забывае пра жывёла-
гадоўлю.

Такая сумная аповесць пра тое, як
дзельчыцкая палітэдзельская газета
«змагаецца» за ўздным жывёлагадоў-
лі.

ПА ЛЕНІНСКІМ ШЛЯХУ

Зусім іншае трэба сказаць пра газету
палітэдзельска-Лагойскай МТС «Па ленін-
скаму шляху». Нумары за верасень
паказваюць мастрычкі, прагледжаныя
намі, сведчаць аб тым, што рэдакцыя го-
лоты добра разумее сваю ролю ў сяр-
дзі ўдзяння жывёлагадоўлі і з ўсёй адва-
га пасідуе работу ў гэтым напрамку.

У пачатку верасня рад калгасаў, а
сапраўдных МТС, жарудзілі з сі-
ласаваннем. Газета палітэдзельска-Лагойскай
выступіла супроць тых, якія ведаюць
налі сілас, зрываюць стравіны моцна
кармовай бкы для жывёлы. Старонкі
газеты запаўняюцца матэрыяламі
аб сіласах, у якіх выпрыскаюцца зры-
шчыкі сіласавання. Газета адкрыта па-
казвае іх промкі, патрабуе прыпы-
ня да іх суровых мер. На гэтай газеце за
12 верасня пад «шапкой» «Усё сілас-
ныя ямы і траншэі запоўніць зялёнай
мясай» амаль цэлым прысвечана ходу
сіласавання.

І ў наступным нумары гэта не
была пра сілас. Тыя «прышкі» ка-
саў, якія пасля першага намырэння
газеты по зрабілі першым у ходзе «сі-
ласавання», у нумары за 21 верасня за-
песены ў газетны спіс. Тут-жа рэдак-
цыя газеты паказвае калгасы, якія ўжо вы-
каналі план сіласавання.

Адразу відаць, што газета працуе не
рыўкам, а ўпарта даследуе завар-
шэння той справы, якую яна пачала.

Своечасова ўзялася газета за пытан-
ні падрыхтоўкі да зімы памяшканняў
ферм. 21 верасня ў артыкуле «Рыхта-
ваць зімоўну жывёлу» газета ўжо да-
ражорнуты малюнак таго, як калгасы
зона дзейнасці МТС рыхтуюць памяш-
канні ферм да зімы. Жорстка крытыка-
вала газета відавочна калгасаў імя Ва-
ранылава. «Профінтэр», «Чырвоныя

Патрыяты, якія літлі не атрымліва-
лі прычыны, к сваёй форме
Асобна сымптыма гэта па краінах
комуністах, ад чых яны патрабуюць
ўзорнай бараццы за ўдзяння жывёла-
гадоўлі.

Газета «Па ленінскаму шляху»
да падрыхтоўкі да ўсебасілавасці пра-
ца па жывёлагадоўлі. Гэту кампанію га-
зета выносіць пад доўгім разнастайным
спавяржэннем і паказвае формы атры-
мання права пасіду дадзенай на па-
раду. «Гэта права можна заваяваць
толькі падрыхтоўкай сытай і цёплай зі-
моўні жывёлы», — гэта газета 17 вер-
сеньнік. Выходзіць з гэтай, зусім пра-
вілінай, устаноўкі, газета з тымі
нумарамі змагаецца за ўсебасілавую падры-
хтоўку да ўсёй кожнай формы
зона МТС.

Патахом газеты «Па ленінскаму шля-
ху» ў тым, што сярэднім выхадзілі на
гарылі аб калгасных таварных фер-
мах, амаль няма пачыну работы **ДОБ-
РЫХ, ПЕРАДАВЫХ ФЕРМ.** Газета яшчэ
не ўмее добра падаць **ВОПЫТ** лепшых
ферм.

Першыя сяміцца шырока паказваць та-
кую форму атрымалася ў тым
выглядзе. Мы гаворым пра арты-
кулы фермы калгаса «Большыя», падрукава-
ны ў 52 нумары газеты. З прыведзеных
у артыкуле фактаў і лічбаў відаць, што
ферма дабілася ў апошні час значных
поспехаў, што вонь у работніках фор-
мы ёсць. Але вопыт гэты ў артыкуле не
перадан.

Большую частку гэтага досведу го-
дзі артыкула займаюць агульныя раз-
лічкі аб жывёлагадоўлі. У двух сло-
вах кажацца, што ферма дабілася поўна-
га спянення атыху маладняка, што
на ферме зніжэння прылучаць рабочай
судзі.

Калгасу калгасніку цікава і патра-
ба ведаць не толькі тое, чаго дабілася
перадавая ферма, але і ЯК яна дабілася
гэтага, ведаць вопыт работы калекты-
ва, абслугоўваючага ферму. Гэтага
артыкуле зраз намя.

Трэба больш змяшчаць матэрыялаў
аб перадавых фермах, трэба ўдзяляць
адстаючых вопытам перадавікоў. Трэба
кажучыца пісаць пра ўзорную форму
гэтак, каб артыкул сапраўды вучыў, пе-
радаваў вопыт жывых людзей — перада-
вікоў сацыялістычнай жывёлагадоўлі.

МАЎЧАЛЬНІКІ З „РЭЧЫЦКАЙ ПРАЎДЫ“

ЦК КП(б)Б у сваёй пастанове аб разгорнутым марксісцка-ленінскай вучобе на асенне-зімовы перыяд імянаваў у гэтых гарыях, райкомам КП(б)Б, паліт аддзелах МТС і саўгасаў «арганізаваць работу па партасвеце так каб забяспечыць павышэнне якасці імянаваных марксісцка-ленінска і рашэнняў XVII з'езда партыі, узяць узровень ідэа-палітычнай ўзброенасці членаў, кандыдатаў партыі і спачувваючых на іх больш высокую ступень, у адпаведнасці з дырэктывамі XVII з'езда партыі».

Гэта абавязвае наш друк узмацніць барацьбу за разгорнуты марксісцка-ленінскага выхавання камуністаў, дзякуючы партыйным арганізацыям узяць якасць работы школ і гурткоў, дабіцца гэтага, каб школа дала слухачу ўсеаб'ёмнае палітычнае развіццё, спалучаючы патрабавання статута партыі.

Ці зразумела ўсю важнасць гэтага пытання рэдакцыя райгазеты «Рэчыцкая праўда» (рэдактар тав. Кузняцоў)? Факты гавораць, што не зразумела.

Рэчыцкая партыйная арганізацыя складаецца з вялікай колькасці камуністаў-рабочых прадпрыемстваў горада, камуністаў-калгаснікаў. Па пастанове ЦК КП(б)Б у гарадскіх партарганізацыях лічыцца ў вярхні павінна быць разгарнутая партыйная вучоба. Кастрычніцкі месяц разгорнутай падрыхтоўкі да зімовай марксісцка-ленінскай вучобы ў вясковых партарганізацыях.

«Рэчыцкая праўда» абавязана была падрыхтаваць і ў сваіх старонках весці падрыхтоўку і адукацыю гарадскіх і вясковых партарганізацый да пачатку запятак.

Аднак, газета пават не палічыла патрэбным сказаць ніводнага слова аб становішчы марксісцка-ленінскай вучобы ў рэчыцкай партарганізацыі. На старонках газеты ўжо не раз з'яўляліся пытанні, не знашлося месца для аднаго з асноўных пытанняў партыйнай работы. Рэдактар газеты тав. Кузняцоў не разумеў, што павышэнне палітычных ведаў камуністаў з'яўляецца зброяй пасыховага выкавання чарговых гаспадарча-палітычных кампаній і ўсіх пастапоў партыі, што разгорнуты партыйная вучоба з'яўляецца адной з важнейшых задач партыйных арганізацый.

Гэта неразуменне прывяло да антыпартыйнага паступка газеты, які выявіўся ў незмяненні пастановы ЦК КП(б)Б аб разгорнутым партвучобе. «Рэчыцкая праўда» не палічыла патрэбным змясціць пастанову ЦК КП(б)Б. 12 верасня яна змясціла пастанову райкома аб арганізацыі партыйнай вучобы і гэтым абмежавалася. Больш да пытання марксісцка-ленінскага выхавання ў арганізацыі «Рэчыцкая праўда» не вяртаецца.

Рэчыцкая газета павінна зразумець, што палітычнае партыйнае асветы — гэта адно з асноўных пытанняў партыйнай работы і яна абавязана штодзённа над ім працаваць.

ПРЫГЛАДЖАНАЯ САМАКРЫТЫКА

Забяспечыць апалам прамысловасць і пролетарскія цэнтры — аснова імянаваная гаспадарча-палітычная задача. Аднак, чаму не ўсе газеты БССР зразумелі вышэйсказанае значэнне гэтай справы.

Да ліку такіх газет перш за ўсё трэба аднесці «Соцыялістычны лесасплаў» (газета Барзіна-дняпроўскай слаўнаўтвары, Бабруйск).

Рэдактар газеты тав. Фейгін не скупіцца на дэкларацыі і агульныя раз'ясненні. Ён даступна перадавае адны і тыя-ж элементарныя ісціны, але за словамі не следуюць справы.

7 верасня рэдакцыя выступіла з перадавым артыкулам аб падрыхтоўцы да з'езда знатных людзей асновай прамысловасці. «Соцыялістычны лесасплаў» не зразумеў, чаму гэта.

«Наша задача дэбіцце, каб да злёта поўнасьцю завяршыць сплав, каб не было ніводнага адстаючага сплаўучастка».

І далей газета прадаўжала:

«Забеспячэнне прамысловасці і рабочых апалам — баявая і ганаровая задача партыйных і прафесіянальных арганізацый, усіх ударнікаў лесасплаву».

Ін жэ выконваецца гэта «задача»? Першая газета змяшчае пісьмо кіраўніка трэста «Лесбел» тав. Шапіра, які рэзка крытыкуе работу і самой канторы і яе ўчасткі. Гутарка ішла аб тым, што тамны сплаўныя работнікі не знайшлі, што кантора недануначальна аддала.

Да гэтых фактаў рэдакцыя аднеслася з ізіўным спакоям. Да пісьма т. Шапіра рэдакцыя дае наступную злучку:

«Змяшчаючы ліст кіраўніка трэста «Лесбел», лічым сігнал тав. Шапіра свечасовым і правільным і т. д.».

Здытаваліся, адным словам, прызналі «сігнал свечасовым і правільным». І далей хоць трава не расці. І гэта замест таго, каб выкрыць, хто винны ў такім становішчы, хто зацягвае лесасплаў, замест таго, каб узняць увесь калектыв, уоіх сплаўшчыкаў, мабілаваць іх на аказанне адставаў.

Артыкулы газеты, у якіх гаворыцца аб адноўных фактах, як прызна, абяздаваны. У тым жа нумары, дзе змяшчаю пісьмо т. Шапіра, ёсць перадавы артыкул аб Бярэзінскім участку (самы адстаючы з усіх участкаў канторы). Рэдакцыя сінгалізуе, што калі не прыняць экстраных мер, то на Бярэзінскім участку

«будзе сарвана не толькі выкананне плана сплаву, але не мінуе і пагроза замарожвання вялікай колькасці каштоўнай драўніны».

Але хто вінават у зрыве лесасплаву? Прозвішчы і імяны? Невядома. Усё можа быць.

У чарговых нумарах — тая-ж карціна. Грамавыя «шапкі»:

«Далейшае адставаанне — злечыства. Тры проценты прыплаву — ганебная лічба. Ва што-б там ні станавіліся тэмпы сплаву!».

А пад гэтымі «шапкамі» — на сутнасці віткіх канкрэтных матэрыялаў. Ні адной спробы выкрыць канкрэтных людзей, паказаць, хто-ж імяна прычына адставаў, паставіць пытанне аб адставаў. Рэдакцыя страляе ў паветра.

Газета не паказвае работу перадавых участкаў, не пінтулярызуе воінт лепшых ударнікаў лясной прамысловасці. Аб сацыялістычным спабодніцтве рэдакцыя проста не ўспамінае. Большасць матэрыялаў, змяшчаных у газеце, напісаны самой рэдакцыяй. Рабкораўскія пісьмы змяшчаюцца вельмі рэдка.

***

Рагачоўскі леспрамгас ганебіла зрывае свае вытворчыя заданні. Пазя трэцяга квартала не выканан (па запатрабаванні дэлавой драўніны — 62,9 проц., па вывазцы дрэў — 79,9).

Гэта, аднак, ніколі не турбуе рэдактара рагачоўскай газеты «Комунар» гав. Левіна. За ўвесь час — ні рэдка аб запатрабаванні і вывазцы лесаматэрыялаў і дрэў. Літаральна ні слова.

Адпасабнік Ефрэмаў, які працаваў у Рагачоўскім леспрамгасе, не атрымаў зарплату яшчэ за мінулы год. Але гэтым Ефрэмаў рапты пакасаў у газеце «Комунар».

6 кастрычніка рэдакцыя змяшчае пісьмо Ефрэмава «500 кілометраў няшчэком у леспрамгас за грашыма». Пісьмо Ефрэмава працівае святлу на прычыны адставаў леспрамгаса.

Тав. Левіну варты было-б сур'ёзна зацікавіцца над пісьмом адпасабніка Ефрэмава, паглядзець, што за людзі сягаюць у леспрамгасе, скарыстаць гэта пісьмо для таго, каб выкрыць нягодных работнікаў, бюракратаў, паленшчыў работу леспрамгаса.

Але рэдактар «Комунара» не хоча парушаць свайго маўчання. Аб леспрамгасе, аб ходзе дровагасаватовак, як і раней, ні слова.

Ін аданіць гэта маўчанне? Газета зусім не змяшчае за выкананне адной з важнейшых гаспадарча-палітычных задач — за бесперабойнае забеспячэнне прамысловасці і рабочых апалам.

Ю р. Б Е Л Ь Н О

ПРАПАГАНДУ АГРАЗОАТЭХНІКІ— НА ВЫШЭЙШУЮ СТУПЕНЬ

Набліжаецца зіма. Зімовы час саў-
месты і калгасы павінны выкарыстаць
для ўсебаковай падрыхтоўкі да новага
сельска-гаспадарчага года, да большав-
кага прадвыдання веснавой сяўбы. Аднай
з вышэйшых задач зараз з'яўляецца
падрыхтоўка калгасных кадраў масавых
спецыялістаў. З гэтым пытаннем
шчыльна звязана прапаганда агра-
тэхнікі, вырабленне кіруючых работнікаў саў-
гасам і калгасам—арыентаваць, звеш-
ных, павядаць неабходным мінімумам
агра-тэхнічных ведаў.

Задача раённых і палітаддзяленняў га-
зет—данамагчы саўгасам і калгасам у
гэтай справе. Што патрабуецца ад га-
зет? Перш за ўсё наладжванне добрай
пастаноўкі агра-тэх-прапаганды на
сваіх старонках.

Агра-тэхніку на службу сацыялі-
стычным налім, сацыялістычнай жыве-
лагадоўлі—воць лозунг, які павінен ру-
хаць уперад прапаганду агра-тэхнікі
на старонках газет. Гэта значыць, што
рэдакцыя газет перш за ўсё павінна
ведаць характэрныя асаблівасці свайго
раёна, саўгасаў і калгасаў, іх спецыялі-
зацыю і, выходзячы з гэтага, будаваць
план пра агра-тэх-прапагандзе. Наколь-
кі гэта неабходна, наўрад ці трэба да-
водзіць. Прывядзем толькі адзін пры-
клад. У Мазырскім раёне сотні гектараў
займаюць забалочаныя землі. Між тым
у раёне амаль нічога не робіцца для
асушкі гэтых ялошчаў. Сотні гектараў
каштоўнейшай зямлі не выкарыстоўва-
юцца. Асобныя калгасы без усякай да-
памогі і парады бяруцца за справу і па-
чынаюць асушваць балочыстыя участкі.
У раёне выходзіць раённая газета. У
газеце друкуюцца артыкулы аграномаў
па розных пытаннях, але дарэмна ў ёй
шукаць хоць-бы аднаго артыкула пра
тое, як трэба асушваць балоты. Газета
нават вельмі мала робіць для перадачы

вопыта тых калгасаў, якія самі ўзяліся
за асушку балот.

Паданы прыклад гаворыць аб няве-
данні рэдакцыяй свайго раёна, яго асаб-
лівасцей, аб няўменні звязаць агра-тэх-
прапаганду з канкрэтнымі ўмовамі свай-
го раёна. А ці адзіны Мазырскі раён у
БССР мае балоты? Далёка не адзіны. Ад-
нак, сказанае пра «Калгаснік Мазыр-
шчыны» трэба цалкам аднесці і да ін-
шых палескіх раёнаў.

Зусім не цяжка паладзіць затрыманне
няскоў лозунга. У Петрыкоўскім і Тураў-
скім раёнах сёлучыя некаторыя кожны год
займаюць дзесяткі гектараў пахав-
лазых у раёне вельмі многа. Патрабны
толькі ээнергійны ініцыятыўныя людзі
для таго, каб пачаць справу, пачаць
і гэта ніяк спосаб затрымання няскоў
кажу, як не раённая газета, быць гэ-
тым ініцыятарам. Але пэўна забаван-
не ініцыятарам і турэўскім і турэўскім газетамі
гэта і вельмі шмат спосаб гаворыць зус-
сім не ў карысць ініцыятыўнасці работ-
нікаў гэтых рэдакцый.

План агра-тэх-прапаганды газеты
патрэбна будаваць на аснове спецыфікі
данага раёна, яго спецыялізацыі. Гэта
значыць, што газета, напрыклад, ільна-
воўчага раёна павінна сістэматычна
укаваць артыкулы аб тым, як сеяць
лён, як яго апрацоўваць. Гэта не значыць,
што агра-тэхніка астатніх культур і зоа-
тэхніка гэтай газеты не датычаць, ад-
нак, упер патрэбна рабіць на культуры,
якія займаюць вядучае месца ў сель-
скай гаспадарцы раёна.

ВУЧЫЦЬ НА КАНКРЭТНЫХ ПРЫКЛАДАХ

Неабходна сур'ёзнейшую ўвагу звяр-
нуць на якасць усякага роду матэрыя-
лаў пра агра-тэх-прапагандзе, якія дру-
куюцца на старонках газет. Буйны не-
дахоп гэтых матэрыялаў у тым, што

Вельмі часта яны п'шуща агульна, су-
хой канцылярскай мовай, з ужываннем
незразумелых казгаснікаў іншамовных і
вужка навуковых тэрмінаў.

Якім павінен быць артыкул на агра-жонатэхнічную тэму? Перш за ўсё ўвесь артыкул павінен быць напісан проста і зразумела. Толькі ў такім выпадку ён дондзе да халгасніка і дасці карысць. Другое патрабаванне: у артыкуле павіны быць канкрэтныя прыклады практыкі саўгасаў і халгасаў. Прыклады будуць наочна пацвярджаць, ілюстравалі навучковыя ўстаноўкі, паданыя ў артыкуле. Зразумела, наколькі артыкул ад гэтага выйграе.

Возьмемъ въ примѣлу артыкула ао равнинный сѣѣе. Передъ тымъ, якъ нѣсаць гѣты артыкула, аўтар навѣнен сабраць фангичны матэрыялы. Неабходна адшукаць у рѣнене калгасе, які ў мінулую пасеѣну кампанію ўзараў і засеяў глѣбу раня, дзвѣцца, колькі зирна ен сабраў, з гѣтара. Такую-ж работу неабходна прарабѣць з тымъ калгасамъ, які правѣў сѣѣбу ў позні тэрмінъ. Такимъ чынамъ аўтар артыкула ао равнинный сѣѣе бѣдѣе мець надрукамі патрэбныя прыклады, якія зрѣбѣць артыкула бѣзліні пераканаўчымъ.

Видікає значення маюць таксама артыкулы, перадаючыя вопыт перадавых саўтасаў і каўтасаў, іх практыку ўжывання палепшаных спосабаў апрацоўкі глебы, вопыт паказальнага догляду жывёлы. Рэдакцыя аамажана ведаць не толькі па наказах перадавых саўтасам, класам, фермам, але разам са спецыялістамі вывучаць іх вопыт і асьвятляць яго ў газеце.

Гэтай справай большасць нашых га-
зет займаецца вельмі дрэмна. Дру-
гым прыклад, газета артыкул аб соў-
най ці каласнай ферме, на якой даюць
ся высокага ўдою малака. У артыкул
ўказана, што лік жывёлы на ферме, на-
зваваюцца прозвішчамі работнікаў фермы.
У канцы-ж артыкула рэдакцыя высоў-
вае галоўны «аргумент», які на яе дум-
цы павінен перадаваць вопыт работы
фермы: «Раней на ферме надойвалі ў
дзень столькі і столькі літраў малака, а
цяпер надойваюць столькі і столькі».
Такі артыкул вопыта работнікаў перада-
вой фермы не перадае і цалкам такому ар-
тыкулу малая. На жаль, на такім
прынцыпу існуюць артыкулы пра во-
пыт перадавых калгасаў, ферм яшчэ ў

большаці нашых раённых і намітад-
зельскіх газет.

Діе причына гэтаму? Не будзем сьм-
няцца на нежаданныя многіх рэдактароў
напрацаваць над матэрыялам, які на-
вон перадаваць вопыт. Галоўная прычы-
на ў няведаанні многімі работнікамі рэ-
дакцый нават асноў тэхнікі сельскай
гаспадаркі. Такі работнік рэдакцыі, на-
паўны на кагасіную ферму, не можа
прааналізаваць яе работу і дэмажа-
вацца толькі тым, што запісвае про-
свіду і лічбы.

Гавышэнем сваіх ведаў у галіне
агразатэхнікі павінны заняцца ўсе ра-
ботнікі рэдакцый раённых і палітад-
зельскіх газет, пачынаючы ад рэдакта-
ра і канчаючы ўсімі работнікамі газет.
**ЗА МАСАВУЮ АГРАЗАТЭХВУЧОБУ
У СООГАСАХ І КАЛГАСАХ**

Усеев-жидовия час трѣа выкарыста
таа самоцпная араводатхичная ба
биз рабочих софгасау і каагаси ба
іацѣа за доорую настанѣуу гѣтѣа ба
чѣбѣа за ўцѣнечіе ў араводатхична
шэрѣйных мас—справа вяакая чѣа
насці, якоу павынен заняцца наш друк
ба гѣту справу неаоходва прыняцца
авраа-жа.

У кожым раёне на працягу восні
зімы павінны быць праведзены курсы
па падрыхтоўцы кадраў масавых спе-
цыялістаў для калгасаў. Задача та-
го ж года — узяць работу гэтых курсаў на
офіцыйны нагляд, рэгулярна асвятляць яе
у прэсе, аймацца якасцю вучобы на кур-
сах. Гэты павінны дапоўніць разнастай-
ныя работы курсаў масавых спецыялі-
стаў зарадка, не адкладваючы гэту
справу на весну, як гэта было ў многіх
раёнах у гэтым годзе.

Другая задача газет—амагца за па-
шыраўне сеткі агразоатэхгурткоў
кожным калгасе пашчеш працаваць са
яна менш адзін гурток па вывучэнню
агразоатэхнік. Газеты могуць многа да-
памагчы расным арганізацыям у гэтай
справе. Патрабна валанца вышлешем
людзей, якія будуць выкладаць у гурт-
ках, забеспячэннем гурткоў патрабнымі
для заняткаў намяшканнямі, вучэбным
і аграмамі, літаратурай. Нельга ўпус-
ціць з-над увагі і такія на першы по-
гляд «дробязі», як ляшчы, ляшчаве
пкля, газа. У мінулым годзе ў асобных
раёнах заняткі гурткоў агразоатэхвучо-
ў зрываўліся іменна з-за нястачы лямі,

[illegible]

У кожнім районі ёсьць дзесяткі са-
газу і калгасу, якія засяваюць по-
пытныя ўчасткі, уводзяць у гаспадарку
новыя культуры. Сотні калгаснікаў пі-
шуць пад удзяўдзяньнем сямейна-га-
спадарчых машын. Арганізатарам гэ-
зэрастаюць маладыя хлопцы вынахо-
днікі і рацыяналізатарскія думкі па-
винны быць перш за ўсё раённыя і па-
літцэўскія газеты. А як часта шчы-
мы дзевяцімагавы пра вынаходства янога-
дзёўдзі, рабочага ці калгасніка, пра ка-
штоўнейшы тыпыт, пастаўлены ў к-
ласе, толькі з рэспубліканскага по-
стага друку ў той час, як раённая га-
зета не ведае пра іх ці не хоча адвес-
чыцца дзя іх на сваіх старонках.

Гэты явялікі прыклад гаворыць аб ведаарных магчымасцях, якія мае радзіны і палітадэмакратыі друк у справе існамогі вопытнцтву. І трэба поўнасьцю выкарыстаць гэтыя магчымасці.

[illegible][illegible]

Рабним і політвельсь. трук БССР,
та некоторым выключением яича по
патханіу гэтага важко-ялага ўказання
т. Постышева

17

П. ЖАРСКИ

ПРАЦАВАЦЬ НАД МОВАЙ ГАЗЕТЫ УДУМНА І СТАРАННА

Шэсць праглядаючы расейныя газеты, мы прыходзім к заключэнню, што іначыных зрухаў у напісанні і мовы яшчэ няма. Праўда, у некалькіх газетах адчуваецца імкненне падаць мову культурна, граматычна. Але ў большасці выпадкаў мы не нагадваем нав. т. і такога імкнення.

Безліч усякіх шурпатых, каравых скажэнняў, чытаючы якія язык можна злічыць ігнараванне самых элементарных граматычных і арфаграфічных правіл — вось як можна характарызаваць мову большасці расейных газет.

Думаючы аб гэтым, мы ўскладалі ў сказе, наставіць на належнае месца тлены сказа, удава дапасаванне іх, не ігнараваўшы за граматычнай і лексічнай структурай, падбіраць жывую, не збытую лексіку — вось задача нашага работніка газеты. Толькі ў такім выглядзе форма будзе адпавядаць большэвіцкаму зместу нашага друку.

У гэтым як і ў нас ханне нашым газетам. Таму ў даным артыкуле мы разгледзім некаторыя новыя моманты слоўнага змянення, якія дапамогуць работнікам нашых газет правільна арыентавацца пры апрацоўцы і падрыхтоўцы матэрыяла.

Наб'ёмся быў зразумелым і перагледзім нашыя словы, трэба ўмець часта ставіць на адпаведнае месца кожнае слова. Вядома, што не ўсё слова ў сказе мае адпаведнае значэнне. Сказ складаецца з галоўных членаў — тэмы і выказнага, і ім могуць быць таксама і дружныя члены. Напрыклад: «Рабочыя чытаюць газеты» — гэта тэма, а астатнія часткі — «рабочыя чытаюць», а астатнія часткі — «газеты».

Наб'ёмся быў найбольш зразумелым, трэба ведаць, як ставіць словы ў сказе.

У гэтым беларуская мова і ў нашым мову з вольным парадкам расстаноўкі слоў, усё-ж для кожнага члена сказа ёсць больш-менш пастаяннае месца.

Калі-ж змяніць гэты парадок, то фразы становяцца перавернутымі, мова дастае і непасрэдную выразнасць думкі, часта і больш выразнасць.

Прыкладзём прыклад.

У арыганізм «Ленінскім прызыва»

(14 верасня) знаходзім такі выраз:

Арганізаваліся мы ў жніўні 1933 г. у мінулым годзе за ударную пастаянную работу наша група прэміравана Цэнтральнага выканаўчага камітэта.

У гэтай вытрымцы няправільна ставлены словы.

Мова атрымалася, што група прэміравана не чым неадпаведным, а пастаянна.

Сінтаксис беларускай мовы даючы нам наступныя ўказанні:

Сказ складаецца з тэмы і выказнага. Тэма — гэта частка сказа, якая перадае агульнае значэнне. Выказнае — гэта частка сказа, якая перадае агульнае значэнне.

Слова ў сказе могуць быць перастаноўлены.

Напрыклад: «Рабочыя чытаюць газеты» — гэта тэма, а астатнія часткі — «рабочыя чытаюць», а астатнія часткі — «газеты».

Значэнні словы, выражаныя прыметнікамі, ставяцца перад назвамі, а не пасля іх.

Вось прыклады парадкаў расстаноўкі:

Няўста, ад такога парадку слоў можа быць звестамая адступленні. Змяняючы парадку расстаноўкі слоў, мы атрымліваем інверсію.

У нашым мову і вельмі часта сустракаюцца інверсіі, як свабодным літаратурным прыёмам. Напрыклад, паэт Андрэй Александровіч замест таго, каб сказаць: «Палі большэвіцкіх камасароў», кажа: «Сёння разлівам іваніну маршу шумяць большэвіцкіх камасароў». Тым наўмыслым адступ-

Левком ад прийнятих синтаксичних норм
наст досягнув ритмічності і музичності
своїх рядків.

Прійѣмъ інтерсії мож : ухвалити і с
гнѣтняя мове, але толь ім треба к
рыстацца вельмі умѣла Інакш ѣн пры-
кладзе да заняменн : умѣла та затуш-
вання асноснага і са : і : хадс :
ны. І такая зміна : : : : :
нае ўжо не як латарі : : : : :
хаатычине награмадзэнн : : : : :
ультат беднаўжынага абыходжанія :
чалай

Для прикладу приважемо сказ з сепецького «Кочунаря» (пумар ад 11 верасня):

«їх своєрідистия характери бытаво-
го жыцця і штодзєиния мары аб свє-
ім бюджэце кропля ў кроплю пахо-
дзяць адзіч на аднаго, не ўзбавае яны
загаманілі адной мовай і саставілі ця-
лежну на лёгкім хаду і дадатнавай
крыніцы павалічэння свєіх бюджэту».

У нагоні за виразам, за живасцю
аутар стольмь мацигау росяных «прыго-
жих» слоў, расставіў іх так, што ў вы-
пуску фраза стала надумавай, шчучнай
хатнячай. Адносна такой мовы
В. І. Ленін у свой час вельмі трапіла
кцяну: «Мова забыта на так, нібы кля-
нук пташ, з якой даўно прапаз кацяне».

Важнейшая часть выступления — анализ условий и возможностей развития промышленности в условиях сложившейся экономической обстановки. Автор подчеркивает, что в условиях сложившейся экономической обстановки необходимо ускорить темпы развития промышленности, что требует принятия срочных мер по улучшению управления производством, повышению эффективности использования ресурсов, внедрению новых технологий и методов организации труда. Автор предлагает ряд конкретных мер, направленных на достижение этих целей, и подчеркивает, что успех в развитии промышленности зависит от слаженной работы всех звеньев государственного аппарата и от активного участия населения.

Вот эти характерных заголовки
газеты: «Заможник за прилау-
нам арудые». Анясенне выказанка «ару-
дзе» на конец сказа робіць гэты заголо-
вок каравым, як-бы незакончаным, а
самое вышпае—сказав сэнс. Бо вых-
одзіць, што заможник можа быць за пры-
лаўкам, абы толькі ён не арудываў.

Асабіва прадумана трэба расставіць
галоўны ў сказе таты, калі дзеясловы пат-
мяняюцца дзеясловаўным. Гэтак і ў гэтым
Пры такой патмене звычайна бывае па-
дабенне не аднолькавых склонаў, по-
раўнаў і родных, а гэта прыводзіць да
няправільных, непажаданых ацэнкаў
гумкі, выражае гэта тымі словамі. Напры-
клад, у дэльчыцкім «Палігаспіку на вач-
це» (нумар за 19 верасня) пішуць:

«Забяспечыць выкананне плана ле-

сазгатовак і вивазкі **III** квартала **У** тэрмін».

З гэтай фразы вынікае, што трэба выйзць і граці квартал. А гэта адары- тасць ад назірання аднолькавых сло- ваў.

Або вельмі часто ми читаєм патобільні заголоўкі пад звычкамі:

«Зводка ходу задачі ільну і зяблів»,

Служба ієрархія рідними скло-
мі, а власнівасць готує склонаў прымы-
каць да бліжэйшых слоў, а не да больш
Там што ході аўтар і хацеў
«хоту зябліва», атрымалаея
Наступна

Т. я вышла ах и не распрощалась і не поцелу-
манай расстаноўкі сюў. Трэба было
ўвесці яшчэ атэін ротны склон пера-
словам «зьябліва», таты сказ. хоць і
быў-бы няжакім але не сказаў-бы сапсу
і ты мы мелі-б «бодра ходу атэчы
мыву і патэчу зьябліва»

Лічыце лічын прыказад з старадарожскай
газеты «За калектывізацыю»:

«Калгасы «Чырвоны фронт» і «Большэвік» змагаюцца за сучасную працоўну і справу ільну дзяржава высокай якасці».

Пастаноўка ў прыведзеным сказе пазначаных слоў у роўным склоне пазначаны, афарызма ад пазначанага слова, злучка сёне. Абтар мыслі ў «дні высокай якасці», а вышні «тэарэтычна высокай якасці». Трэба было таты скажа паказаць тая: «Каласам «Чырвоны франт» і «Большавік» змагаюцца і сёння і ў апошнюю і злучу тэарэтычна высокай якасці».

А. С. Пушкин в своем 17-м северном «Бюварии».

«По-бальному розгорнуць уборку бульбы, накіраванне яе самай лепшай якасці проста з поля на эдачныя пункты».

Гэту фразу чытаць таксама можна з іншым пазвоўна, што не будзёў трыба: «пробуваць проста ў полі на здатнасць пункта, а лепш у якасці».

З гэтых прыкладаў вынікае, што падобнай фразай трэба грунтоўна прапавіць. Трэба прагнуваць, як правільней і метазгодней расставіць словы, каб мысля была перачтана закладна.

Більші часта в наших газетах зустрічаються такі приклади:

«У пакчошнай арцелі старшыня тав.
Грос можа САМА без усяніх труднас-

цей замяніць ІНСТРУКТАРА па прэ-
верцы бракерства пачах, ЯКОЇ вы-
плываюць 200 рублёў у месяц».

Мы ведаем, што слова інструктар
мусіць быць роўна, і дапамагаць т
... у прыведзенай вытрым-
цы, ні ў якой вынятку пельга, хоць гэ-
тым інструктарам і з'яўляюцца і жанчыны.
Трэба было закончыць гэту фразу так:
«якому выплачваюць 200 рублёў у
сяц», або да слова «інстру-
даць прозвішча, тады магчыма было-б
дапамаганне, зробленае ў прыведзеным
пункце».

Часта бываюць ляжусы і ў данас-
панні складаныя сказаў. Асабліва калі
даданы сказ з галоўным злучаецца са
нам «які». Тут часта справа даходзіць
да кур'ёзу.

Вось прыклад з «Камасіні» (Стат.
біяграфічны) (9 верасня)

«Чырвоны сцяг РК КП(б)Б ад Чыр-
вонадворскага сельсавета аднаго, які
здаў тэмпы хлебапаставак і асенилі
сяўбы».

Значальнае слова «які» трэба ставіць
адрэзку пасля таго слова, з яким яно да-
памагаецца. Тады сказ будзе правільным
а сэнс дакладным. А вось у прывед-
ным прыкладзе слова «аднаго» ра-
злучае «які» ад «сельсавета», і мой
думам, што «які» адносіцца да «ся-
ўбы».

Вось яшчэ вытрымку з «Кам-
муны»:

«Малатарны патрэбен быў вялікі
рамонт, а на самай справе яны зусім
у рамонце не былі. І ў выніку малат-
тарня ў калгасе «Перамога», які толькі
распачаў на ёй малаціць зраза-жа рас-
сыпалася і тады толькі яе пачалі ра-
мантаваць».

Д. С Н Е Ж И А

„РОТЭ ФАНЕ“—ЖЫВЕ!

20 «Больш 40 год працягла з таго па-
явіўся марксізм выступіў на арэну. За
час дзесяткі і сотні буржуазных улад
і ідэалаў загінулі марксізм. І што
буржуазныя ўлады прыходзілі і ўход-
зілі ў марксізм аставаўся» (Сталін).

У гэтым сьвеце «які» данас
... ультаце выніла, што
... малаціць, а калі-
... трэба было ўжыць.
... сказ хоць і астаўся-б цнж
... тое не было-б такога шко-
...

Ізданія сказі трэба заўсёды аддзя-
ць ад галоўных коскамі. Гэту ісцэ-
ны былі-б вёсцаў работнікі раён-
ных газет. Тым не менш са знакамі пр-
у ў раённым друку не ўсе ў па-
З прыведзенага прыкладу прыклад-
што часамі і коска, калі не
... месячна, надае глы-
...

«У мінулым годзе рад калгасаў па
прапанове райза практыкавалі такі ме-
тад падрыхтоўкі бульбы да буртаван-
ня: выкапаная спелая бульба, звязі-
лася пад навес, ці заставалася ў полі,
калі было добрае надвор'е ў навалітых
кучах» (аршанскі «Ленінскі прызыў»).

Не паставіўшы пасля слова «на-
вор'е» коску, газета прышліла да да-
кага сцвярдання, што бывае «добрае
надвор'е ў невалітых кучах». А слова
«бульба» чамусці аддзелена коскай ад
«казілася». Адарвалі дзейнік ад выка-

І такіх прыкладаў можна прыводзіць
гэліч. Усе яны паказваюць, што на-
ворай у раённых газетах не працуюць
гэты гэты закінуты ўчастак. Быў-бы
мест надзеям. Баявы, а з формай
абдзецца як напісані. Не можа быць
выражэння пачынае і формай. На-
... імям, пад стылем газеты па-
іен ухваліў і кранатэва працаваць
гэты газетны работнік

На пісьмах атрымано з Германіі
на мове эмігранта

Германскія фашысты ў перніх
... свайго ідэалаў хвалілі заяўля-
што яны «знішчылі марксізм». Цяпер
самі фашысты прымушаны прызнаць,
што кучыныя Германіі жыве, што ко-
муністы арадаўжаюць барацьбу.

В хвосте — изредка фетр,
иногда — войлок. КНИ — меховая
шляпа на сваих лапках и пасту. КНИ из-
стояла мабалазе революционной пролета-
рии, на бырацьоу супроць фашистскай
дзяктура

Не глядзячы на самы жорсткі фашысцкі тэрор,—ніна нам рабачы і амаль сакава партыя,—комуністычная партыя жыць і арагуе. Не друк у сотнях тысяч экзампліраў даходзіць да нас. Кожны раз чым мацней становіцца тэрор, тым лепш і адважней працаваць камуністы. Нават начальнік таадама падпісвае фашысцкай Германіі вымушаваны ілюмінат прывітаньне, што камуністы ведаюць добра ўсвойлі тэхніку пераходнага пераходу.

Германські комуністичний друж добра
уроки: протестувати і виступати у
Росії. Вони рускаго більшовицька дру-
ж, який даємог їм—комуністам
і майже.

Не любуюць фаністскія ахравікі
і «белая пазіцыя», але «Ротэ фан» —
белы орган КНП — прадаўжае з вы-
ступам горадзім выконваць пачына-
ць існае барацьбы супраць фанізму.

Надрукована на дрібним узористим прифтом на тоненькій паперосній папері «Ротэ Фанэ» акуратна выходзіць у свет і пачынае сваё падарожжа. «Чытайце і перадавайце далей» — так папсана ў загалоўку газеты. І з цэха ў цэх, з рук у рукі, з адной кватары ў другую перадаецца «Ротэ Фанэ». Не чытаюць з вялікім захапленнем. «Ротэ Фанэ» не аднынокая. Дзясяткі, сотні заводскіх «Ротэ Фанэ» дапамагаюць камуністычнай партыі арганізаваць масы пролетарыяту на барацьбу супроць фашызма, за саветы ў Германіі»

Гаварыш! Чытай! Памятай, што гэ-
та газета створана за сямінай тысяч ш.
коў фашысцкай рэакцыі. Чытай
ўважліва, перадавай яе сваім та ры-
нам рабочым».

«За аполіні час,—піша рабкор з Эссе-на—фашысцкі друк выступае з заявамі

М. НІГО ДАЮЧАМУ ПРО...
труку у асаблівасці «Рота Фанз»...
кас зинуватства. «Рота Фанз» змяшчаю
шматлікія пісьмы рабочых, якія на ф...
тах паказваюць, што становінча рабо
дх палорнілася. Зарынта германска
га прадетарынта зинжана на дзесяті
мільёнаў марак. Апрача таго, розныя па
даткі, адлучэнні прымусовага парадку
прыводзяць да таго, што рабочы атрым
ува... Я аса

[illegible]

разы при распаде «Рот» Фд-
на»

Дошра відомы факты, калі ў адзін
дзень усё вавіцы Берліна былі зачынены
зверху лёткамі камісарыі, і паліцыя
доўгі час не магла знайсці, хто гэты
рабёў. Лісткі падалі з наветраных ліч-
раў, пускanych рабочымі. Наметы прак-
таў, аблітыя алейю, аблітыя
падыпаным спіртэм. У наветры вырўба
ператараза і прамамацы раскід
ветрам на гораду

Пумары «Ротэ Ф.» і «Літвін» на
гэтым месцы і арышты
застатаў. Лісткі стошам ў
на пазатне чыгуны ва ўкром-
ным месцы і праходзячы поезд раскідаў
гэтыя лісты.

«Ротэ Фанэ»,—піла нам рабкор з Гэ... : умовах падполля астаецца вялікай зброяй партыі, казакты) ным прыватныстам, агітатарам і арга-ізатарам пролетарыята. Фанызм не і сыхах знішчыць «Ротэ Фанэ».

Комуністичний друг Германії адважн
прадає своє вільну справу бараць-
би супротив фашизму.

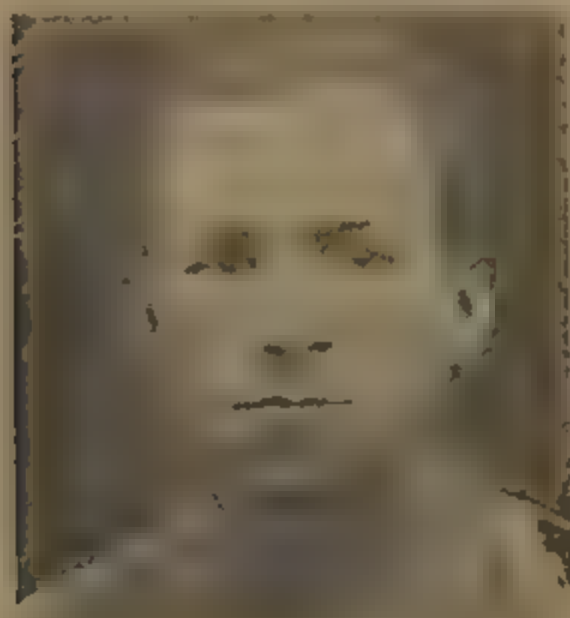
А. ЦЫПІНА

10 червня раїська газета «Калекты-віст» святкувала свій п'ятидесятирічний ювілей.

3 насценгазеты на усаму расну от
до 1929 годзе. 120 казасных, 3
брыгадных, 7 соўгасных, 110 школьных
насценгазет, 21 насценгазеты на прад-
прыемствах і ва ўстановах, 4 друка-
ныя шматтыражкі (3 соўгасныя і адна
десірама саўскай) выходзяць у рас-
здаз.

70 специальных бюджетных (пасе-
пья, уборочные, на дорожному буда-
вству і інш.) выпуск за газета за пра-
шоныя 5 год.

За апошнія два гады ч.

Тав. Манулік Алесь — рэдактар насцен-
газеты напгаса «Чырвоны сцяг», антыўны
селькор «Напентывіста»

атры маўтры граматы: за ўзорную раб-
ту ў часе веснавой сяўбы 1932 г., баль-
шэвіцкую барацьбу за выкананне фін-
нансавога плана раёна ў 1932 г., за ма-
білізацыю мас трацуных на працу
шашы Менск—Магілёў

«Коллективіст» зав'язав цесную су
— з працюючімі масамі раёна. Гэт.

Адзін з старэйшых, вытуненішых сель-
кораў чэрвеньскай раённай газеты
таб.Цярэшка Слэрыш

изначально «Звезда» — славянофильным
агитационным газетой. Десятки писем в ка-
бинету, арестов газет агитационные газеты

Шмат зроблена газетай за 5 год. 1 га-
тым за лужана можа ганарыцца «Ка-
дэстышчэ» у свой пяцігадовы юбілей.

Але работниці «Казенки міста» павир-
да твердо заклопочені однією: не забувати
да, не сунаючись на досягнутому, ба-
чачи пам'яті і буйним неухильно з
своїм роботою, зупинити і швидко змінити праця-
вими над як цим самим готують неухильно
А неухильно вельми багато. Їх визначила
... да» у своїм вигляді, їх асабішні
... да» у своїм вигляді, їх асабішні
... да» у своїм вигляді, їх асабішні

Ужо адно тое, што на 3. т. сёння
толькі каля 90 рабочых, гаворыць
аб тым, што рэдакцыя «Назектыста»

црэнна падрыхтаваў і аддаў у друкар-
скую з'яву не адну, а дзве, тры, чаты-
ры, пяць і шэсць старонак, і гэтыя
звесткі ставіцца на іх і ўдзячныя
звесткі. І вярнуўся ў гэты час
і а яны паказалі выключную зацікаў-
насць да ўсяго, што гаварылася на эле-
ментах, а сама рэдакцыя газеты, якая па-
ставіла перад сабой гэтыя задачы,
сельскараўбачнага гаспадарства. К.
Гамілета т. Пыко. У гэтыя са-
мы, настаяўшая рэдакцыя, была ажыц-
цэўлена: сельскараўбачнага гаспадарства на ўсёх
воўных гаспадарча-палітычных вы-
даннях.

Першае, што паказуў расцельскаўскі
лет,—гэта слабасць лізавага друку ў
раёне.

бамбу. І калас ў тэрмін . . .
баметраў драўніны. Значыцца,
назай т. Мануліка вызначылі адна
выканавіне дзяржаўных паставак і
гэта. І калас яшчэ ў жытні
дадзімчы х роба дзяржаче
удзеліста. . . .
яшчэ дадзімчы . . .
говарча ўзяўся за гэту справу. Ён не
толькі . . .
пры . . .
казвае, як трэба мянь, трапаць, вязаць,
као адаць дзяржаво выговайкежны л.
Тав. Манулік з гонарам раска
. . . раз ён усё часцей чуе ад калгасных
працуючых на ільне: «В.
наглядзі я, сідь нашан раоот

... газету больше апер-
тынан.

Селькор з класу «Ріваніччя» Казёл
Владзімір расказаў на злёце, што ўвесь
год вазцываўста ў класе пачаў не ва-
даўляа. Зараз перавысрала радвалетню.
але «Матэрыялаў няма. Баюцца пісаць у
дзета»

Пытание рабагавання на раб

Училиш. Заведување
сурови с.п.а.а. селурау до станон
надувањон расце у каласе.

воны і зарадок і...
Прычыны гэтага на сель-
на аснове радэк-
Неборскі.

юць забойствам. Я больш не пішу, боюся. Каб хтось працавала газета, трэба рэдагаваць на заметкі, даводзіць справу да канца».

У гэтым тав. Неборскі праў. Але і праў у тым, што апусціў рукі, кінуў у саць. І за гэта ён атрымаў рэзучую ацэнку на зборы. «Трэба, каб не мы сяліся кудысь, а каб ён нас апусціў зямлі т. Казёл у адказ на выступленне Неборскага».

Выступішы на зборы раённы адзукор парнасаваў яркую карціну становішча з рэдагаваннем у раёне».

Пракуратура разам з рэдакцыяй газеты і «лёгкай каналерыяй» правала рэнт праверкі рэдагавання раённых артыкулаў на раёселькорпусе і заметкі і пісьмы рабочых і калгаснікаў. З дні хадзілі ў райа, а работнікі райа ў райза, а работні райа пад усякімі прадлогами ў райза і райа праверкі. Толькі пасля сур'ёзнага ўмяшання пракурора райавай арганізацыі аднаведны матэрыял для праверкі

Што-ж выявіла брыгада? З 58 тав. прысланых у райза на рэдагаванне тры агулены, тры не расследваны «або адсутнасці работнікаў», на 36 заметак не дана ніякага адказу. Рэдакцыя газеты ўзнаўляе, што заметкі ў райза і райа і перадаць, што не атрыманы гэтыя 36 заметак. А ў гэтых заметках пісалася аб падрыўной рабоце кулакоў у калгасах, аб недасеве, аб раскватраванні калгаснай жывёлы. І вось такія падвышай важныя заметкі оюраты з райза невідомы дзе з'явіліся».

Іншае горш у райаддзелах. Там змаюць, зводзіць на нішто важныя справы, улічаныя селькорамі ў заметках і пісьмах. Райпракурор прыводзіў проста абуральныя факты, каб з аднаго калгаса на працягу 2-х месяцаў была тры сур'ёзнейшыя сігналы аб пажары і забойстве, а міліцыя, правёўшы «селектава», справу счыніла. І толькі пасля чацвертага сігналу, каб на месца вые

хаў следчы райпракуратуры, у калгасе была ўскрыта контррэвалюцыйная работа».

На сходах «Казектывіста» ўскрыта і адназначна ў апарате райканторы Белпадагародніны старшыня канторы, і бы оуны гандыр, і месі к яго оуны гандыр, трэці работнік—тэксам гандыр, чацверты сын паліцэйскага. Газета выдала гэтых людзей, але справу да канца не дівяла. Гэтыя людзі і зараз працуюць у апарате Белпадагародніны.

Гэта толькі некалькі найбольш характэрных фактаў з становішча з рэдагаваннем на раёселькорпусе і заметкі ў раёне. Адсюль і славаць работы пазавога друку, адсюль і падаўлены настрой у часткі селькораў: «пеаць нечага, рукі апускаюцца».

Хто вінават у такім становішчы? У першую чаргу раённы камітэт партыі, які ліберальнічае з глушыцелямі крытыкі і самакрытыку, ігнаруючымі замяткі раёселькораў і пісьмы рабочых. Вінават і райпракурор, да гэтага часу не прыцягнуўшы да сур'ёзнага адказнасці бюракратаў, таўшыцельну самакрытыку з тав. і аўцы і іны».

І больш за ўсё вінавата сама рэдакцыя раённай газеты, якая не ставіла з усяй рашучасцю гэтага пытання; не давала неадкладна і вычэрпваючага рэдагавання на свае матэрыялы, не давала ўлічаных пытанняў да канца».

І ў гэтым асноўны і оуначны недахоп газеты, які рэдакцыя «Казектывіста» павінна сур'ёзна ўлічыць, падводзічы вынікі работы за 5 год. Рыхтуючыся да 3-га ўсебеларускага зезда раёселькораў, рэдакцыя «Казектывіста» павінна асноўны ўпор зрабіць на ўмацаванне пазавога друку, на рэдагаванне на раёселькорпусе і заметкі і пісьмы рабочых і калгаснікаў».

Інакш уся работа газеты, уся налрыхтоўка да раёселькорпускага зезда оудзе звядзена на нішто».

БАЯВАЯ ПРАВЕРКА ПАЧАЛАСЯ

Актыўны селькор і рэдактар наццённай насценгазеты тав. Корбут ужо тры дні працуе па ўдзяленні калгаснай фермы. 29 верасня рэдактар раённай газеты «Шлях соцыялізма» атрымаў ад яго тэрміновае пісьмо:

«Тав. Зуевіч! Абавязальнасць, узятая мной па падрыхтоўцы да раённага з'езда рабселькораў, выкананы. Прыйшоў з праўлення калгаса і пішу пра вынікі. Я ставіў задачай зняць з калгаса «Чырвоны завод», членам якога я з'яўляюся, пляму. Аб гэтым 23 верасня гаварыў на агульным сходзе інструктар райзэ тав. Чыкілёў. Гаварыў у мяне прысутнасці і было вельмі шчыльна, што дагэтуль форма недаўдзялення маладняком».

Селькор-ударнік і рэдактар наццённай газеты бярацца за канкрэтную справу. Тры дні працуе ён у якасці агульняльніка для калгаснай фермы. Цяляты, куплены. Там тав. Корбут бярацца за пытанні будаўніцтва. Не ханав саломы каб накрыць страху кароўніка. Рэдактар наццённай газеты мабілізуе «штурм»: што ў калгаснікаў, што купілі, а што пазычылі. І кароўнік накрыт новай страхоў, ацэнен на зм.

Рэдактар пра ўсё гэта на раённым з'ездзе рабселькораў рэдактар жлобіцкай газеты тав. Зуевіч. З'езд, па сыхалагі і сымпозіум з усяго раёна 130 лепшых рабселькораў і селькораў, выслушавшы выступленне рэдактара раённай газеты, даклад намесніка сакратара райкома партыі тав. Фрыдзона аб чарговых задачах пазавога друку і селькораў.

Але галоўны ўпор на з'ездзе быў зроблены на аснове вопытаў працы. І да гэтага выступілі тав. Самусевіч—рэдактар наццённай газеты калгаса «Сэрп і молат», тав. Мілейна—рэдактар штодзённай наццённай газеты староўшага ў раёне калгаса «Рассвет-пераможца».

З'езд намоцў канкрэтны план работы на з'ездзе падрыхтоўкі да ўсебеларускага з'езда рабселькораў. Кожны рабселькор абавязваўся асабіста сабраць не менш 300 рублёў па абавязковых плацяжках. Кожная рэдакцыя наццённай газеты

арганізуе працу па закупцы не менш адной тоны хлеба, дапамагае свайму ц. суседніму калгасу ацяпляць і падрыхтаваць к зме 1—2 хлявы.

Праведзены раённай і палітдзельскай газетамі з'езд—толькі частка жэра-прычэстваў па падрыхтоўцы пазавога друку і рабселькораў Жлобіцкага раёна і 3-га ўсебеларускага з'езда. Да раённага з'езда праведзены з'езды рабселькораў у 21 сельсавеце. На большасці з'ездаў рэдакцыя раённай газеты рабіла саравадачу аб сваёй працы з пісьмамі рабселькораў.

Значнаю, сістэматычна агляды нішых газет, паказваючы работу лепшых рабселькораў, рэдакцыі раённай і палітдзельскай газет арганізавалі тым самым працу пазавых газет. Раённая газета ўважала на сваіх старонках спецыяльны адрэз «Па старонках калгасных наццёнгазет», у якіх перадрукоўвалі лепшыя заметы з калгасных наццёнгазет. Гэта ўзняла аўтарытэт пазавой газеты, дапамагае яе росту.

Рэдакцыя раённай газеты выданы і разасланы ў данамогу рэдакцыям нішых калгасных наццёнгазет тры макеты. Асноўны макет «За пяршыства» спецыяльна прысвечаны падрыхтоўцы да 3-га ўсебеларускага з'езда рабселькораў.

Значную працу па падрыхтоўцы да ўсебеларускага з'езда рабселькораў праводзіць палітдзельская газета «Чырвоны трактарыст». Газета змагаецца за прасоўванне лепшых селькораў-ударнікаў на кіруючую працу ў калгасе. Лепшы селькор Ігнат Гузаў ўзят на працу ў МТС. 35-гадовая селькорка Ляснеўская выбіраецца старшынёй калгаса «Маяк», Малеўніца сельсавета, селькор Громаў з калгаса «12-годдзе Окцябра» вылучаецца інспектарам па якасці, селькорка Старастава—каляным брыгадзірам, а Кавалькова Уліта—селькорка калгаса «Сэрп і молат»—адказнай за лён і намеснікам старшыні калгаса.

Усебяны селькоры паказалі ўжо ўзор, большавіцкага выканання ўзятых да раённага злёта абавязацельстваў. Т. Корбут—рэдактар насценгазеты калгаса «Чырвоны завод», убачыўшы, што сельсовет ганебна адстае з выкананнем фінансаванага плана, сам узяўся за збор сродкаў і за два дні сабраў 900 рублёў розных плацяжоў.

Загэтуоўвае выключнай увагі і юніты селькораў калгаса «Перамога». Старшыней гэтага калгаса ому пачаў лачнік Шэўчук. Увесну, калі яшчэ быў выкапан план сябы, ён адмовіўся ад гэтага, бо было «не было севіня». За справу ўзяўся селькор Калгасаца, селькорка Феламетава разам з іншымі селькорамі пачала на дварах калгаснікаў, правяла гутаркі на працягу аднаго дня было сабрана на 1000 пудоў насеннай бульбы. На другі-ж дзень бульба была пасаджана план быў выканан, а выкрыты падкупачнік Шэўчук знят з работы і аддан пад суд за сабатаж сябы. Старшыней калгаса была абрана актыўная селькорка, старая калгасніца Феламетава.

Надаўна на тэрыторыі селькораў — 79 працоўных аднаасобнікаў сельскага сельсовета ўступілі ў калгас. Старшыней пазарганізаванага калгаса абраны селькор Дзяружэнка.

79 новых калгаснікаў напісалі ў палітадзельскую газету «Чырвоны трактарыст» пісьмо з заклікам да ўсіх працоўных аднаасобнікаў раёна «яшчэ раз абмеркаваць свой далейшы лёс і ўступіць у калгасы». Пісьмо гэта, напісанае ў палітадзельскую газету на ініцыятыву селькораў, падпісалі разам з другімі селькорамі—былыя аднаасобнікі: Ківадло, Дзяружэнка, Татарынаў.

На пісьмо 79 былых аднаасобнікаў рэдакцыя палітадзельскай газеты атрымала многа водгукі. 10 аднаасобнікаў вёскі Галы, Кароткаўскага сельсовета 11 аднаасобнікаў пасёлка «Кіеў» адказалі ўжо на гэта пісьмо сваім ўступленнем у калгасы.

Барацьба за дзейнасць селькораўскага пісьма, работа з пісьмамі працоўных—адна з умоў паспяховай падрыхтоўкі да з'езда рабселькораў. І сюды рэдакцыя раённай і палітадзельскай газет накіроўваюць сваю ўвагу.

Для большай суаднаходнасці з рэдактарамі партыяных і селькорамі рэдакцыя раённай газеты разглядае сельсоветы раёна і групы. Да кожнай групы прымацоўваецца сельскага работніка, які нясе пераважную адказнасць за становішча ў даных сельсоветах ўраоты з нязавым друкам селькорам.

Але зроблена яшчэ не ўсё. Перад партыйнай арганізацыяй і рэдакцыяй раённай і палітадзельскай газет ставіцца задача далейшага ўмацавання свабоднага ініцыятыва нязавым друкам і селькорам.

Неабходна дапоўняць дакладна ўдзячальных газет, іх рэгулярнага выхаду «Працягу», ахвоты марксісцка-ленинскай вучомай ўсіх селькорам раёна.

Неабходна яшчэ раз праверыць, як асабіста можны рабселькор і рэдкалегія нязавой газеты выконваюць узятыя на раённым злёце самаабавязацельствы, якія на практыцы змагаюцца за месца на Усебеларускім з'ездзе рабселькораў.

ПАРТЪРГАМ, БРЪГАД

ПА СУСЪДЪ, МЪЦЮ
ТРОПЪ ДЪНА НАЛ
СЪДЪ ДЪНА НАЛ
СЪДЪ ДЪНА НАЛ

Вопыт

СЯННО--

МТС

ДЪЛА АСВЕЙСНА

ГОДА

Палітадзеп Асвейскай МТС выдаў і разаслаў ва ўсе калгасы брашуру «Вопыт Сянно — калгасам Асвейскай МТС». Брашура папулярнае лепшы вопыт ільняводаў Сянношчыны.

редактор газеты палітэддзела Аршанскай МТС.

МАСЫ УКЛЮЧАЮЦА У ПАДРЫХТОУКУ

Надрыхтоўка да з'езда прасолькораў БССР у раёне дзейнасці Аршанскай МТС навівае ўсё шырэй і большы размах. У надрыхтоўку ўключыліся і актыўна выдуюць не работнікі насаджалет, калгаснікі-ўдарнікі і ўдарніцы, настаўнікі

Насценгазета напгаса «Шлях советаў»,
прывешаная злету селькорам

[illegible]

Між республіки і територією, що розділяється, наразі ж після підписання постанови про відокремлення

На сходзе партарганізацыі МТС была паставлена задача—ўзяць пунь у падрыхтоўку да з'езда ўсіх камп'юнаў і кам'юнаў, дабіцца выпуску ў кожным кам'юна і ў кожнай брыгадзе баявой на сценгазеты, дабіцца росту рацельскага і павышэння іх актыўнасці ў правядзенні гаспадарча-палітычных задат.

Наши колхозы в этот год не только выполнили план по уборке урожая, но и добились значительных успехов в развитии животноводства. В этом году мы получили рекордный урожай зерна — 10 тысяч тонн. Это позволило нам обеспечить население хлебом и кормами для скота.

У заваяванні гэтых большавіцкіх па
рахоў выключна вялікую ролю адыграў
пэвавы орыгадны і казасевы друк і ра-
гальковыя д... сцяць неадмаовую шты-
дзелную барацоу за ... тыраныства іх
брыгадаў і казасаў.

[Підпіс]

Пасценгазета калгаса «Чырвоныя Бронкавічы» (рэдактар т. Фралоў Кузьма) нямае садзейчага росту ўдзяліцтва ў гэтым калгасе. У мясным паселішчы работы дзештаа орыганды сванго калгаса, яе брыгадзіра т. Фраякова, пасценгазета дапамагла падвизца на ўзровень перадавых асататыв брыгадах калгаса. І ў гэтым ку ўвесь калгас адным з першых зацярпыу свон гаспадарчы год.

Газета «Наперад» калгаса «Новы
быт» (рэдактар т. Астапенка) выкрыла
злодыаў і прагульнячыкаў у калгасе,
яна выявіла прычыны дрэннай работы
рады Прывіца. Рэдакцыя насяценга
т. часта праводзіць рэнды з шырокім
лезам калгаснікаў. Насяценгазета «На-
перад» карыстаецца вялікай пашанай і
любоўю калгаснікаў.

11. Завдання «Ударник калгасных па-
леу» на 16 парт'їезд» [Наказ]
га сельсовета (редактор т. Шчарбоў) від-
значаюцца своєю організацыйскай рабо-
тай на ўдараўніцтве сацыялістычнага
тэатру рэволюцыі. Газета вядзецца ў ца-
тэрам правядзення ўнутрыкалгаснага
конкурса на лепшую брыгаду і з'яўляе-
цца правядзенню ўборкі без страт. Вако-
дзі з'яўляюцца дэзорнымі калгаснага

3) выдускам калгаснэн газеты. (Калгас «Верны шлях»).

браджаю, інспектары сельск. аўтасл. і інш. лепі і лепшыя калгасныя газеты.

Можна прывесці і такую газету, якая «Голас калгасніка» калгаса «Чырвоныя ўсходы, Баранскага сельсавета (рэдактар т. Баццокоў Іван), якая ўсебакова асвятляе ўсе працэсы калгаснай вытворчасці. Часты селькораў гэтай наццены газеты заўсёды знаходзіліся на тых участках, дзе ратаўся лас шчырнаства гэтага калгаса.

Спіс такіх газет перадаваць можна значна прадужыць, але і паданых прыкладаў даволі, каб паказаць, што калгасны друк становіцца ў раёне дзейнасці нашай МТС магутным рычагом у барацьбе за большыя калгасы, за таможнае калгаснае жыццё.

Нядаўна ў калгасах зоны МТС праведзены пазітэнь, прысвечаны пытанню з'езда і работы наццены газет. Пазітэнь значна ажывіў работу наццены друк павялічыў лік селькораў наццены газет, налітаццельскай газеты. Цяпер ужо рэзка пачуеш скарту калгаснага рэдактары па недахват матэрыялаў для наццены газет. Такія калгасы, як «Чырвоныя ўсходы» і «Чырвоныя Яромкавічы» б і да вырашэння задачы «кожны раён селькор—ударнік, кожны ударнік—раён селькор».

Работай наццены газет пачалі цікавіцца і сельскія саветы. Праведзены пленумы некалькіх сельсаветаў, прысвечаны пытанню падрыхтоўкі да з'езда райселькораў БССР. Перадавы Баранскі сельсавет на сваіх паседжаннях слухаў даклады рэдактароў наццены газет. Прыказу Баранскага сельсавета слухаюць і іншыя сельсаветы.

Я. ЭСТЭРНІН

БЕЗАДКАЗНАСЦЬ У АДКАЗНЕЙШАЙ СПРАВЕ

Машыністка рэдакцыі газеты «Комуніст» скардзіцца на вялікую нагрузку.

«Кожны дзень прыходзіцца амаль 5-6 газет друкаваць. Вось сёння я ўжо выпусціла падвойны нумар газеты для лідэра цэха, адну газету для канторы, адну для кавальскага цэха і адну

Цяпер у нас прыводзіцца атаям-праверка работы наццены газет. Праверка выконваецца пазітэлем, партарганізатарам пры актыўным удзеле актыва сельсавета і першую чаргу, наццены газет.

Дарэчы, сённяшні дзень пазітэлем з'явіліся наццены газетамі праведзены сельсаветскія з'езды селькораў. Выступілі рэдактароў і селькораў, выстаўкі з'явіліся і калгасных газет на гэтых з'ездах і магам узяць у з'ездах калгаснага селькораў, наццены газет, работнікаў сельсавета больш згуртавалі калгасны актыва наццены газет, узялі іх ролю.

Гэтымі днямі праведзены з'езд селькораў калгасаў зоны МТС. На з'ездзе прымаў удзел 153 лепшых селькораў-ударнікаў. Яны прышлі на з'езд з багатым вопытам. На з'ездзе была арганізавана выстаўка наццены газет нашых калгас.

Газета налітаццельска МТС «За большыя ўсходы» сістэматычна дапамагае наццены газетам, рэгулярна друкуе з'явіліся наццены газет. Вакол налітаццельскай газеты выраб вялікі актыва селькораў. Яшчэ нядаўна ў налітаццельскую газету пісалі лічаны селькоры. Цяпер у нашай газеце ўдзельнічаюць 200 селькораў. Толькі за апошнія два месяцы мы атрымалі 358 селькораўскіх пісем.

Асноўны ўпор у нашай далейшай рабоце па падрыхтоўцы да ўсебеларускага з'езда мы робім па арганізацыю сістэматычнай пучбы селькораў у пазітэнях і семінарах пры сельсаветах і калгасах. У бліжэйшы час пры пазітэадысале МТС адкрываем кабінет сельсавета, у якім селькор і калгасны рэдактар знойдзе ўсё для дапамогі ў сваёй рабоце.

І яшчэ прынясуць. Учора я апрацавала і надрукавала газеты для сталовай і слясарна-механічнага цэха.

Так выконваюцца цэховыя газеты на мескім заводзе «Комунар». Рэдактар заводскай газеты «Комуніст» таі MARON устанавіў наступны парадак.

перш за ўсё — абавязка? перад протэ-
тароўкай дыржавай. З пяці дзясяткаў
журналістаў і нацыяналістаў разам з
нова выканаў усе шэрагі дзяржаў-
нага і загараў, дэтармінава скончыў
службу і пачаў з поспехам разгортыя про-
ста хлеба спажывання.

Нельга нараўнаць цывілізаваных нумароў
нашай «Штурмоўкі» з нумарамі, выпу-
шчанымі некалькімі годамі назад. Ужас-
нае ў іх асабліва матэрыяла, у афармлен-

нашай сабой дзяржаўнага пратэста
Штурма, нумары старонкі. Але вось у
дзяржаўнага пратэста «Штурмоўкі» карыстаўся, маючы, на
шам нацыяналістаў разгортыя, проста

мелкі большай часткай кароткія, добра
заставілі.

Праўда, усё гэта нам не лёгка даваць
Над афармленнем кожнага нумара сядзім
не менш двух вечараў. Але затое на на-
шу пасце газету цяпер любя наглядзець.

Самі бачым, што каліжыны і ў пратэ-
сты пратэста «Штурмоўка». Хто не
прыдзе ў пратэсты і ўжасна, не мае
нацыяналістаў, абавязкова пачаў і па-
чытае. Многія шчыры каліжыны пачалі лі-
саць у нацыяналістаў. Кі ўсебеларускаму
гэду даб'ёмся таго, што кожны ўдзельнік
нашага жонга будзе селькорам «Штур-
моўкі».

Напэс імя Леніна, Любаньскі раён.

Рэдактар «Штурмоўкі» М. ВАЛУЙ

ПА ІНІЦЫЯТЫВЕ СЕЛЬКОРАУ-УДАРНІКАЎ

На ўсёх калгасах Горскага
(Горскі раён) раі
спіскаў. Работа нацыяналістаў і даб-
раў асабліва ўзмацнілася зраз у
судзі і падрыхтоўка да ўсебеларуска-
га з'езда селькорав.

Пастава Бюро ЦК КП(б) Беларусі аб а'ездзе
апарат рабкораў з'езда імя Варашылава
добра прапрацаваны на ўсёх калгасах
сельскага. У калгасах селькоры не абме-
жваліся толькі прапрацоўкай тых матэ-
рыялаў, але і пачалі канкрэтныя ма-
рапрацы на падрыхтоўку да з'езда.

Наш сельсовет, як і ўвесь Горскі раён
ільнаводчы. Мы пачалі сваё сваё вы-
ваданне імя ільназагатоўка высокакас-
ным ільном. Барацьбу на высокакасцю
ільнапрадукцыю для пратэтарскай дзяр-
жавы нашы селькоры і наставілі зараз у
цэнтры ўсёй сваёй работы на падрыхтоў-
ку да з'езда.

Што мы практычна робім? Мы дабіліся
перш за ўсё, што ў кожным калгасе сель-
скага рэгулярна выходзіць нацыяналіста.
На сельсавеце арганізаваны і працуюць 4
рабселькоравскія сігнальныя пасты на

ўсёх буйных ільнапрадукцыйных пунктах.

Рабселькоравскія пасты пачалі пра-
ваць работу. Штодня на кожным пункце
выпускаецца невялікая нацыяналіста, пры-
свечаная ходу апрацоўкі ільну і вына-
ваў ільназагатоўка. Да і апрацоўкі на-
цыяналіста прыцягваюцца каліжыны і калі-
жыны, працуючы на пунктах.

У гэтых раёнах па ініцыятыве рабселько-
раў арганізаван сельсавецкі чырвоны
абоз з ільном імя ўсебеларускага з'езда
рабселькорав. Дзяржава адана абозам 10
ільназагатоўка ільназагатоўка не ніжэй
10 нумар.

І ад калгасаў сельскага ўжо выкана-
ваў ільназагатоўка ільназагатоўка імя Сталіна.
«Штурмаўскі». Тут асабліва добра пра-
цавалі нацыяналісты і нацыяналісты.

Зараз наша ўвага звернута на а'езд
імя калгасаў ільназагатоўка. Сюды
накіроўваюцца брыгады ланіных ударні-
каў з калгасаў-пераднікоў. У бліжэйшыя
дні мы ўжываем ільназагатоўку і
ільназагатоўку.

ЯЗ. НЕЙГЕЛЕС.

Горскі раён.

ПАДРЫХТОЎКАЙ ДА З'ЕЗДА НЕ ЗАЙМАЮЦА

Ірэнна прыходзіць падрыхтоўка да з'езду ў Лельчыцкім раёне.

Гэтымачына гэта тым, што ні райком тэгі, ні палітдзел МТС, ні райспаздэс не ўзяты ні пад ачыны да гэту працы. Толькі 20 верасня райком і палітдзел знялішні мігчыным

агаворы на тыме працэсу, меншанні ў раённай і палітдзельскай мотэх і таксама паставілі на рэагаванне. Не рэагавалі і не ачынілі на вымяшчэння замяці лічынца ў палітдзелу арганізацыі.

Сорш за ўсё рэагаванне паставілі ў адзін (наг. т. Чырвякоў). З прысяжых у адзін 19 допісаў расцедаваны толькі 2, хатнія валіюцца да панада, многія публікацыі. Райком комсамала па адказу ні ачын зноў, прысяжы рэдакцыі тэгішнік на вэрце.

Іа панадагах у такіх згінных агаворы на рабсёты грамадскіх допісаў ніякіх мер не прымаюць ні райком партыі, ні райпракурар. Між іншым сам райком ужо некалькі месяцаў трымае не распедаванымі

3 допісы, РВК эмарынаваў 7 допісаў.

Нічога не робяць на падрыхтоўцы да з'езда і раённая газета «Напгаснік на вэрце». Рэдакцыя абмужаваецца тым, што палітдзел пастаў іх на вэрце і перадаў іх на вэрце іх каліхных работ.

Амаць ніякай работы на падрыхтоўцы да з'езда не праводзіць газета палітдзелу та МТС «Ленінскі шлях» (рэдактар тэгі Скурат). Уся гэ «работы» ў гэтым напрым ку зноўдзіла та надрукаванні паставілі МТС, выходзіць толькі 12 насценгазет. Ужо адна гэта мінэрная літба галорыі аб работе газеты «Ленінскі шлях».

У Лельчыцкім раёне па заявах рэдактароў раённай і палітдзельскай газет «хотелі» 32 каліасвуж насценгазеты. Так лічынца па палоры. Як працуюць гэтыя 32 насценгазеты, хто імі кіруе, якія бы маюць насценгазеты—гэтага рэдакцыя не ведае і не імкунца ведаць. Так «рыхтунца» да з'езда рабсёды-ко «хотелі» ў Лельчыцах.

Ф. ШЫЛЕНКОУ.

м. Лельчыцы

На старонках раённага і сацітада

ХРОНІКА ПРАДЗ'ЕЗДАЎСКОЙ ПАДРЫХТОЎКІ

ВІЦЕБСК.

Газета «Віцебскі пролетарый» у спецыяльнай старонцы аб арганізацыі хата-лабараторый выступіла з паказам помыта работы першай у раёне хата-лабараторыі калгаса «Чырвоная армія». Яшчэ 3 мая ў дзень друку сёння ры гэтай калгаса раённы палітдзел і палітдзел калгаса паставілі аб адрыванні хата-лабараторыі. П

Віцебскі пролетарый хата-лабараторыя была адрыва.

Ранішні вясной былі адведзены тры вопытныя участкі для пасадкі бульбы па

рожных умясненях. На кожным участку зробіўся самастойны вопыт. І ў выніку адзін участок даў ураджай бульбы 144-160, другі — 144-160, трэці — 144-160.

У адказу падрыхтоўкі да VII ўсеагульнага з'езда саветаў і 3-га ўсеагульнага з'езда калгасная хата-лабараторыя паставіла дабінца, каб адрываць на азначок «ЗОТ» адзін на 144-160. Сёння хата-лабараторыя выхтунца да зімовага аграгатаху.

У тым-жа спецыяльным нумары, прысяжы калгасам хата-лабараторыям.

«Віцебскі прадетарый» выступае з пачынам вольнага работы другой арганізацыі, якая вярнулася з вольнага работы сельскай хатня-табараторыі ў калгасе «Другая нішгодка». Работы калгаснай нацыянальнай тав. Лахно-ніша.

У хатне выстаўлены асобныя паказальнікі ўрада на асобных асобных таварах з улікам, як і пачыналася ўсё, і іншая культура, якое ўгнае, ся пад яе, як апрацоўвалася і тавар, адбывалася сябе. Калгасны пачынае бачыць, якая карысць ад добрай апрацоўкі, добрага ўгнае і сямейнага сябе.

Пры дапамозе вучняў Аламаўскага арганізаван збор розных выдаткаў, розных шкоды сельскай гаспадаркі. З сабраных асобных арганізуюцца спецыяльная выстаўка. Праз выстаўку калгасны будучы знае, якая тавары барэцкі супроць пуставаў сельскай гаспадаркі.

Гутарка на сцяне развіцця дзяцей, росту калгаса, даходу калгаснікаў, росту калгаснай гаспадаркі і культуры сельскай гаспадаркі.

Арганізуюцца бібліятэка і вытрымка на асобных таварах сельскай гаспадаркі, тавары.

БУДА-КАШАЛЕУСК.

Будучы член партыі нумар аператыўнага рухавішча будучы раённай і нацыянальнай газеты «За месца на ўсебеларускім з'ездзе рабсельскараў» У будучы пачынае рад звестак сельскай гаспадарцы і нацыянальнай тавары аб вольнага работы сельскай гаспадарцы да ўсебеларускага з'езда. Тав. Чураноў расказвае аб выпадках працы сельскай гаспадарцы ў калгасе «Чырвоная Беларусь» раённа-нацыянальнай тавары аб вольнага работы сельскай гаспадарцы да ўсебеларускага з'езда. Была вылучана брыгада працаў, і ў рэзультат знае, якая тавары аб вольнага работы сельскай гаспадарцы да ўсебеларускага з'езда.

У звестках «Спаборніцтва двух газет» будучы пачынае вольнага работы сельскай гаспадарцы да ўсебеларускага з'езда. Будучы пачынае вольнага работы сельскай гаспадарцы да ўсебеларускага з'езда.

яе хатня вольнага работы сельскай гаспадарцы да ўсебеларускага з'езда.

У будучы пачынае вольнага работы сельскай гаспадарцы да ўсебеларускага з'езда. Будучы пачынае вольнага работы сельскай гаспадарцы да ўсебеларускага з'езда.

21 кастрычніка сельскай гаспадарцы да ўсебеларускага з'езда. Будучы пачынае вольнага работы сельскай гаспадарцы да ўсебеларускага з'езда.

БЕЛЫЯ.

Раёнам КН(б)Б і нацыянальнай тавары аб вольнага работы сельскай гаспадарцы да ўсебеларускага з'езда. Будучы пачынае вольнага работы сельскай гаспадарцы да ўсебеларускага з'езда.

РЗЧЫЦА.

12-га кастрычніка ў клубе завода «Інтэрнацыяналь» праводзіцца вольнага работы сельскай гаспадарцы да ўсебеларускага з'езда. Будучы пачынае вольнага работы сельскай гаспадарцы да ўсебеларускага з'езда.

На вечары сустрачы рабсельскараў двух працы сельскай гаспадарцы да ўсебеларускага з'езда. Будучы пачынае вольнага работы сельскай гаспадарцы да ўсебеларускага з'езда.

Назавіць заводна-заводскіх тавары аб вольнага работы сельскай гаспадарцы да ўсебеларускага з'езда. Будучы пачынае вольнага работы сельскай гаспадарцы да ўсебеларускага з'езда.

ДЗЯРЖЫНСК.

У канцы перасяў ў катэгорыю «Чырвоныя пагранічнікі», Азіржынскага раёна, прывітані алет селькораў Бароўскага сельсаве- та. На алене выступіў а дакладам рэдак- тар палітаддзельскай газеты тав. Радке- віч, начальнік райміліцы тав. Дзіменцоў, які расказаў селькорам аб выніках рас- сьледавання іх аместак і разгаварыў на м- тарышцы ў друку. Прывітанічалі на алене каля 100 селькораў і членаў рэдкалегіі.

Селькоры і тавары калгасы друк Старабінскага раёна сутракаюць усебеларускі ід рэбселькораў разгорнутай работай на хлебаакупках. Па ініцыятыве нэсценгазеты і селькораў калгас «Новае жыццё» адным з першых у раёне прадаў кооперацыі 25 цэнтнераў хлеба.

Активна працуюць на арганізацыі хля-
баўнікаў і сельгасу хваўска «Будаўнік».

ЖЫТКАВІЧЫ.

Сельским Линейным Сельсоветом при
этом деле и являлись ваять им же
составленным законодательством на
организацию и содержание

Пряз вышніх іх у сельскага вытворчанага саюза і навучніка Гаўрылавіча, які тамна пёў работу суцроць калгасу, гармазну прышну у калгас працуюных ідзасобнікаў. Гаўрылавіч на востнім пленумам са складу члену сельсав-та.

Населення села калгаса «Чырвоны сцяг». Інвентарна сельсавета, пераход унікалі пн тавіне аб продажы кааперацыі лішкіх хлеба і агарышчы чырвоных збожаў з калгасніка-здарыкі. І збожаў у товар- та збожатарускага і збожаў, рабочелькораў першым у рэне пільну з кааперацыю з таварна

33

С. ТАНАТАЎ

газета «Мотор», завод «Динамо» (Масква).

ВУЧЫМСЯ І ВУЧЫМ ДРУГІХ

У 10-м нумары журнала «Большевикі друк» мы расказалі аб тым, як працуе газета «Мотор». З таго часу прайшло больш двух месяцаў. Газета з дня на дзень замацоўвае дасягнутыя поспехі, множыла іх. У выніку ў нашай рабоце адбыліся вялікія змены. Аб іх мы раскажам у гэтым артыкуле.

Самае галоўнае—гэта арганізацыйная работа. Яна вырашае поспех справы. Правільна арганізаваць працу ў рэдакцыі—воць што нам трэба цяпер.

РАБОРЫ ПІШУЦЬ ПЕРАДАВЫЯ

З чаго мы пачалі? Мы пачалі з першую чаргу з таго, што прыступілі да арганізацыі моцнага рабочаўскага актыва вакол кіруючых работнікаў рэдакцыі.

У нашым актыве ёсць не толькі рэдакцыйныя рабочыя—рабочыя таго ці іншага цэха, але і інжынерна-тэхнічныя работнікі, парторгі, профарганізатары.

На працягу некалькіх дзён мы пачыналі нашу работу ў рэдакцыі з таго, што ішлі ў цэхі, вышлялі дзешных ударнікаў, правяралі людзей. Калі падбравалі чалавек дваццаць, мы пачалі даваць ім самастойныя канкрэтныя заданні. План, які мы складаем па некастрыках аддзелах (на рашаючых участках, дзень нашага завода, што новага ў цэхах і т. д.), абмяркоўваем сумесна з актывам. Такім чынам таварыш, якому даручаецца тое ці іншае заданне, мае яснае ўяўленне не толькі аб тым, што зрабіць, але і як зрабіць.

Цяпер у нашым актыве налічваецца звыш 50 чал. Можна без перапавелі чэвня сказаць, што гэтыя людзі па сутнасці з'яўляюцца нашымі соцнамесніка-

мі. У выпіску такой настаноўкі пытання мы «зайлі двух запар». Па-першае, гэкія аддзелы як «Дзень нашага завода», «На рашаючых участках» і асабліва чацвёртай старонка нашай газеты сталі больш афармленымі, бо нашы «назірэды» (актыў) раскіданы па ўсіх кутках велізарнага завода і неадкладна паведамляюць у рэдакцыю аб тым, што дзе новага. Па-другое, мы ў значнай меры і нават зусім разгрузілі асобных работнікаў рэдакцыі ад падачы матэрыяла ў гэтыя аддзелы.

Ужо ўвайшло ў практыку нашай работы, што работнікі рэдакцыі амаль не пішуць перадавых артыкулаў. Калі ж патрэба які-небудзь перадавы артыкул, мы яго даручаем пісаць актыву пачаму рабочору. Напрыклад, перадавы да 60-гадовага з'езда савецкіх пісьменнікаў напісаў наш актывіст В. Прымераў, аб якасці мантажы вагонаў маскоўскага метра напісаў Шабалін, аб прастоях Ульянаў (трамвайны цэх), аб партыйнай вучобе—культуры парткома Мола таў, аб снаборніцтве і ўдарніцтве напісаў перадавы артыкул старшыня заўкома Бенецкі.

Ці варта доказваць, што цяпер перадавыя артыкулы сталі больш канкрэтнымі, бо іх пішуць людзі, добра ведаючыя справу па тым ці іншым участку.

ПЛАТНЫ АПАРАТ ЗАМЯНЯЮЦЬ СОЦНАМЕСНІКІ

Па-сапраўднаму мы паставілі работу з соцнамеснікамі толькі пасля ўказанняў тав. Кагановіча на пленуме Камісіі партыйнага кантроля. Вопыт у прымацаванні работнікаў газеты да асобнай групы цэхаў у якасці інструктараў сябе цэкам апраўдаў. Аб гэтым мы пісалі ўжо ў «Большевіцкім друку». Калі людзі добра вывучылі невялікую групу цэхаў, мы перагледзелі склад інструктараў. Калі раней асобны

работы: кто быт примачае да аднаго-двух цэхаў, то пера, казі работа аднаго-двух цэхаў, мы увесь завод раздзелілі на тры групы. Першая група — цыгані цэх, кранавы, мантаж электравола, апаратныя цэхі (іх чатыры), шыр-спажыва, трамвайны. Да гэтай групы прымацован інструктар **Кузняцоў**.

Другая група — ліцейны цэх, литейны, інструментальны, каменны, агарачны, механа-загатоўчы, т. д. Да гэтай групы цэхаў прымацован інструктар **Бажэнаў**.

Трэцяя група — аддзел асяродка спай-лання, цэх харчавання транспартна-гаспадарчы цэх, дамы рабочых, ба-ракі. Да гэтай групы цэхаў прымацован інструктар **Журыкава**.

Кожны з інструктараў мае ў кожным цэху аднаго-двух сацыялістаў. Яны арганізуюць падрыхтоўку для газеты матэ-рыялаў па плану інструктара. Задача ін-структараў зараз значна ўзраслі. У іх асобныя уваходзяць болей арганізую-ваць астыў, сістэматычна праводзіць ін-струкцыйныя нарады рэдакцый цэха-ных наццегазет, а таксама нарады па асобных пытаннях, якія ўзнімае газета.

Такім чынам у некаторых нашых ра-ботнікаў (Бажэнаў, Журыкава) ёсць па 8-10 сацыялістаў. Стала значна з-ра-чэй працаваць. А рэдакцыя газеты ў выніку сістэматычнай работы інструк-тараў у цэхах атрымлівае зараз вялікую колькасць рабочых паведамленняў (да 80 у дзень). Важна адзначыць, што сацыялісты і актыўныя рабочыя, згрупаваныя вакол асобных работнікаў рэдакцыі, не толькі літаратурна апрацоўваюць некаторыя паведамленні, а і правяраюць асобныя факты.

Мы ў нашым апарце скарацілі трох інструктараў. І гэта зразумела. Ім пача-чаго рабіць у апарце рэдакцыі. У дз-ленным мы мяркуем скараціць яшчэ ад-наго інструктара. Значна ўлучыліся ра-бочыя дзень у рэдакцыі і кожнага работ-ніка ў навуку.

РЫХТУЕМСЯ ДА ЗІМЫ

За летні час мы дабіліся немалых по-спехаў у сваёй рабоце. Мы арганізавалі фальш таблета друку для вучобы ра-боцкаў. Арганізавалі экскурсіі рабочаў, рэндэ на асобных пытаннях, сістэма-тычна праводзім нарады па пытаннях работы з рабочым пісьмом, паліпшэння работы наццегвай газеты і т. д.

Зараз мы сур'ёзна ўзяліся за пад-рыхтоўку да зimy. Галоўную задачу мы паставілі перад сабой — гэта ўзнімаць паліпшэнне і культурны ўзровень кожна-га рабочага, знаёміць яго з асновамі марк-сисцэа-ленінскага вучэння аб друку.

З гэтай мэтай, па паставе партый-нага камітэта і пры яго актыўнай да-памозе, мы арганізавалі заводскі інсты-тут журналістыкі. На працягу трох ты-дняў усе работнікі рэдакцыі хадзілі па цэхах, падбіралі людзей, правярали іх. Такім чынам мы падбіралі добрых кан-дэдатаў у інстытут, пераважна з рэдак-цыі наццегазет, актыўных рабочаў, камуністаў. Камуністычны інстытут імя Спердзюва ў Маскве дапамог нам выра-цаваць падрабязныя праграмы для ін-стытута, а партыйны камітэт завода дапамог нам злучыць лепшых людзей з ліку квалифі-каваных прапагандыстаў у якасці вы-кладчыкаў. Першага кастрычніка інсты-тут пачынае сваю работу.

Сістэматычна мы прачытаем заняты літаратурнага гуртка. Гэты гурток ужо мае вялікія поспехі. Даволі ўказаць на гэкі факт, што толькі пры яго актыў-ным удзеле мы ўжо выпусцілі шэсць ну-мароў друкаванай літаратурнай газеты «Сдаем пробу». Наладжана работа ін-стытута з асобнага павучання і фота-гурткаў. Мы абвясцілі конкурс на леп-шыя рысункі, карыкатуры. За 10 дзён мы атрымалі звыш 100 рысункаў. Да 17 гадавіны Окцябра мы арганізуем вя-лікую выстаўку работ мастакоў-саману-чак.

Арганізаваны і пачаў працу новы гур-ток — гурток рэцэнзентаў.

Амаль на ўсіх цэхах завода мы пра-вілі семінары рэдактараў, членаў рэ-дакцый наццегазет. Кожнай рэдакцыі мы дапамагалі склаці планы работы на асе-нне-зimy час.

Заканчваюцца афармленне таблета друку. Арганізуюцца новыя выстаўкі з нава-ам работы фабрычна-заводскіх га-зет асобных прадпрыемстваў Саюза, вы-стаўка наццегазет нашага завода і т. д. Ужо зараз мы забяспечаны цал-кам неабходнай літаратурай для таго, каб арганізавана пачаць вучобу рабоча-раў.

АДКАЗ—НА КОЖНУЮ ЗАМЕТНУ.

Некалькі слоў аб дзейнасці матэрыя-
лаў. Мы ўжо расказалі аб тым, што на-
шыя работнікі перапрацоўваюць металічныя
шматкі і лішкі і перапрацоўваюць іх у
шматлікіх формах замест гэтага. А гэта на до-
клад ёсць на нашым вытворчым, у
машынабудаўніцтве. Гэта група арганізавала
каждую перапрацоўку на іх. Гэта на-
шым, што ўдзельнікі паходу азнаёміліся
з Кітаем, яны падрабязна вывучылі
работу нашых электраўстаноў на Сун-
скай перапрацоўцы. Мы сыходзілі ў рэдакцыю
нараду ўдзельнічаў перапрацоўцы. Разам
з імі вырашчалі пазнавальныя. Гэта
паказвае яны падрабязна і расказалі п-
старонках заводскай газеты аб тых не-
даходах, якія выяўлены ў рабоце элек-
травустановаў. Яны ўдзельнічалі ў перапра-
цоўцы перапрацоўцы ў цэхах завода і пера-
працоўцы і перапрацоўцы і перапрацоўцы.

Други факт: Прасени нем да дадо-
ти писъмо, што у Босина (пад Масином)
дровна праце ваша рыноаи гаспадарка.

Груше велас педыстаў (Праяшнік),
 Михайлаву, Жыц) мы даручым прай-
 рыць гэта шэсцю. На веласпехах яны
 паехалі ў Каліж, і там былі ў
 рэспубліцы. М. і т. л. п. п. п.
 не т. л. п. п. п. п. п. п. п. п. п. п. п.
 п. п. п. п. п. п. п. п. п. п. п. п. п.

Так мы скарываем у райоце з
райкофескі актыў дапамагае на ўсё
участках нашай работы ўзнікаюць газеты, унікаюць яе аўтарытэт у ш
роўніх масах заводскага калектыва

У гэтым артыкуле мы не пералічым
у яго разнаху, усёй той пелізавы і рэ-
боты, якую зар. праводзіць газета. Мы
толькі хачам сказаць, што гэта не
як у нас у школах і ўніверсітэтах, дзе
настаўнік перадае задачу, якую я паставіў перад са-
бою ў гэтым артыкуле, я выкаваў

ВОЛГІНА

Рэдактар газеты палітаддзела Крычаўскай МТС

ДРУКОВАНАЯ ГАЗЕТА У КАЛГАСЕ

Калгас «На варце» Бацьвінцэўскага сельсовета (Крынаўскі раён) вядзе Азіям у гэтым годзе спадчына 437 га. У калгасе 5 палівадных і 13 жывёлагадоўчых брыгад (ёсць МТФ, ТФ і аўцагадоўчая ферма). Брыгады ад другой знаходзяцца на адлегласці 2-5 км.

Вясной калгас значна адстаў у і
што быў занесен на чорную дошку. Не
малкі, дапушчавыя вясною, калгасні
ўдзельні: калгас «Па вярце» адным з
першых у раёне справіўся з уборкай
капальні ў дзяржаўныя настаўкі

На ўсіх брыгадах выходзяць брыгадныя нацэнгазеты, выходзіла і агульна-калгасная. Агульнакалгасную нацэнгазету чыталі не ўсе калгаснікі, бо ў цэнтры калгаса, дзе яна вывешвалася, калгаснікі далёкіх брыгад бываюць рэдка. Перад налітадзёлам і яго газетай «Ударнік» паўстала пытанне: як арганізаваць выпуск агульна-калгаснай газеты, каб яе чыталі спачасова ўсе калгаснікі? Пераносіць нацэнгазету па

2А ЗАМОННАЕ | ГАРСТА МАТ А
МОНУЕ | МА МА-50

Калгас свитываў дэжурны і на пыстым вечары, яны сунаў з паірыхтоў сій да выхадз 5000-га нумара газеты. Дзяццла дэжурныя Тварыскі і ударны

редактор газеты папатаддэпа Барысәуек ан МТС

У радзінны я—адзіны работнік. За
много часу адпрае выпуск нумароў
і пі на адан дзень не спыняю сувязі
і сельхознамі. За апошні час ва ўсёх се-
содэтах і найбольш буйных калгасах
павялічаны кароткіхатары новыя к-
семінары старшынь рэдкалегія насцен-
нах і рабсельхознаў. Акрамя мяне семі-

Вінні вельмі задоволені пло-
домом своєю друковану газету і при-
сутності активний відзел.

Таким чином ми зупинилися на
лі курсу ріднотару. Ріднотару
задоволені курсами і многами на
їх навчались.

1

11

No.

pa
-le

• • •

11

At
B2

20
42

TO
THE

new
was

713

ВЫЛУЧАЦЬ ГАЛОЎНАЕ

На майш думны план газеты «Ударнік калгасных палёў» мае буйнае значэнне. Гэта тое, што ён у ліку важных і актуальных пытанняў не вылучае асноўнага рэдакцыйнага зыхода. З-за гэтага не відзіць, што-ж рэдакцыя высювае ў якасці асноўнай задачы па вызначэнні планах здзяйснення.

Падскладзены на верасень і кастрычнік. Гэта рашаючы час у падрыхтоўцы да ўсебеларускага з'езда сельскагаспадарчых. Пытанні падрыхтоўкі да з'езда і падрыхтоўкі былі асноўнымі цэнтральнымі момантамі ў нашым масавай работы газеты.

Правда, «Ударнік калгасных палёў» не мае ў плане гэтых пытанняў, але яны вылучаны, не падняты ім галоўнае значэнне. Астатнія пытанні работы газеты, якія стаяць з плана, не звязаныя з падрыхтоўкай да з'езда сельскагаспадарчых.

У сувязі з падрыхтоўкай да ўсебеларускага з'езда вельмі важна было-б вылучыць у плане правярку партыйнага кіравання пашыраным друкам. Рэдакцыя газеты «Ударнік калгасных палёў» высювае наступныя мерапрыемствы:

«У парадку падрыхтоўкі да з'езда сельскагаспадарчых правесці пашыраныя пасяджэнні

праўленняў калгасаў сумесна з членамі рэдакцый калгасных і брыгадных газет і ўсім актывам калгасаў з пытаннямі: становішча з разгортваннем самакрытыкі ў калгасе, разгаворы на допускі і далейшыя мерапрыемствы па разгортванню нізавога друку».

Але ў гэтай справе вельмі абавязкова і асноўна партыйнае кіраванне. Пытанні разгортвання самакрытыкі, удзельна пазнавага друку, кіравання ім, трэба было-б пачаць ставіць з пачатковых партыйных і галоўных.

У плане асноўнае пытанні па падрыхтоўцы сістэматычнай рэдакцыі. А гэта-ж пераважнае заданне, абавязак кожнай газеты. У плане трэба былі вылучыць асноўныя сельскагаспадарчыя і асноўныя МТС сеткай партыйна-агра-самоўладскай, тэхнічнай і агучна-асветнай рэдакцыі. Пры складанні плана рэдакцыя абавязана была прадумаць формы і метад сельскагаспадарчых. Яны можа правесці сама-асвету з падрыхтоўкай, семінары, курсы, ін-стацыі, забеспячэнне сельскагаспадарчых літаратурнай.

Вось мае заданні пра план работы газеты 1-й Мовскай МТС

НИЗАВЫ ДРУК НА АГЛЯДЗЕ

МАСАВАЯ, АПЕРАТЫЎНАЯ

У невялікім пакоі рэдакцыі жлобіцкай пашт. аддзельскай газеты «Масавая трактарыст» некалькі нумароў насцен газеты калгаса «Сярг і молат», Мормальскага сельсавета. Рэдактар пашт. аддзельскай газеты тае Бурдо з захваленнем разказвае пра апэратыўнасць гэтай газеты, пра яе «талеграфы-мазанкі» сінгалы як х даходзяць і ў пашт. аддзель, пра жытую, бойкую карыкатуру,

Гав. А. Самусевіч

ажыўляючы ўсё з'явілася

Першая нумары, на сценгазеты «За большэвіцкі ўрадмай» пашылі ў 1932 годзе. Газета выходзіла раз у дзень, а то і раз у месяц.

У 1933 годзе рэдакцыя пашыляецца дзейнасцю калгаснікаў-ударнікаў. У рэдакцыю калгасна-агра-самоўладскай газеты сталі часцей паступаць звесткі ад калгаснагаспадарчых

пікаў, часцей стаў заходзіць калгаса т. Іткін. Каля газеты згуртаваліся селікоры і актыў. Рэдактарам стаў стары селькор, і шыры рэзультат камітэ калгаса, і стаўнік А. Самусевіч.

Студзень 1934 года. За тры месяцы выхаду ў поле насценгазета пастала пытанне: ці падрыхтаваўся наш калгас да веснавой сяўбы. Яна правяраў падрыхтаванасць, выхаду ў поле ўсіх участках. У выніку калгас за тры месяцы да пачатку сяўбы здарова ўвесь сельскагаспадарчы інвентар не ўвесь гной, 40 камашнікаў пачынаўца ў зоатахуртцы, «каб амацаць усім працэсамі работ у буніам і цывілізацыя гаспадарцы

Газета звяртае сваю ўвагу і на падрыхтоўку цягавой сілы і догляду, напрыклад, таго, што «кожны стаў і чыць за аглядаць кожны дзень пачынаць кані шчоткай». Правільна дава даглядаць кані, вывешчы ў поле і даровымі і ўцанымі конямі—ома вывешчы догляду газеты

Галас свечасная падрыхтоўка калгаса да вышы адмірава потым рашучую ролю ў дачыненнім завяршэнні сяўбы. І ў гэтым была вялікая заслуга калгаснай насценгазеты

•••

Пачалася веснавая сяўба. Патрабамі максімальнай аператыўнасці ў рабоце кожнага члена рэдкалегіі. На ініцыятыву рэдактара насценгазеты тав. А. Самусевіча рэдкалегія пачала выпускаць «тэлеграмы-маланкі», арганізавала **регулярны выхад светавой газеты на кіноплёнцы.**

Іст аперы, запоўнены баявой, аперыўнай зметкай, патрабуючай неадкладнага рэагавання. Напрыклад, у рэдкалегію паступіла зметка, што на полі пачаў жыць зсталася многа негаспадарных каласоў, аоо што ўгнаенне раскідана нероўна. Такі факт патрабуе неадкладнага рэагавання. Зметка афармляецца ў «Тэлеграму-маланку» адгін экзэмпляр яе тут-жа вывешваецца, другі дакідваецца ў палітадзел МТС. Рэдактар насценгазеты тав. Саму-

севич расказвае аб выключнай дзейнасці «тэлеграм-маланак». Вось што ён піша ў палітадзеле Жлобінскай МТС

«Калгасную газету мы пачалі выпускаць 3-5 дзён. Гэта нас цалком задавальняе. Таму акрамя газеты мы пачалі выпускаць невялікія «тэлеграмы-маланкі», у якіх афармляюцца 1-2 кароткімі зметкамі, з указаннем канкрэтных фактаў, якія патрабуюць неадкладнага рэагавання

На тое, каб напісаць і афармліць «Тэлеграму-маланку», ідзе не больш 20-25 мінут. Афармленне яе так: звышчарніцамі пішам вялікімі літарамі заглавак «Тэлеграма-маланка», ніжэй падпісваем «усім калгаснікам, кожны палітадзелу», а пад змешчаным матэрыялам ставім подпіс рэдактара і час выпуску тэлеграмы

Большы карысна змяшчаць у «маланцы» маленькія рысункі. Усім калгаснікам нашата калгасная падрыхтоўка кажа: «Тэлеграму-маланку» мы даводзім у галас рэагавання на доны. Вось, напрыклад, аднаго дня цяжкі стаў і да ў гэтым рэдакцыя інфармацыя. Мы выпускаем «Тэлеграму-маланку», і мінут праз 20 цяжкі былі накромяны».

Выпуск «Тэлеграм-маланак» — толькі форма аператыўнай работы газеты. Выпуск сьветавых і арганізаваных рэдакцыяў — не менш дзейныя формы работы газеты. У дні ўзроўні ўраджаю ў рэдкалегію насценгазеты паступілі сьветавыя звесткі аб дрэннай якасці жытця. Насценгазета арганізуе рэдакцыю. У дзельнікі рэдакцыі селькоры-калгасныя — ідуць у поле, праверяюць якасць жытця. На зжатым полі знойдзена многа каласоў. Аўганізацыя іх паўторнае збіранне. Для таго прыцягваюцца працеры, уся калгасная дэятвара.

У газеце «За большавіцкі ўрадавы амерыканізм» свае адлюстраванне і пытанні падрыхтоўкі калгаснай формы да зямлі, і пытанні сіласавання і забеспячэння жыцця кармамі за лік скошвання зямлі, і пытанні ўважывага догляду коней.

Непрымірымасць да класавых чарагаў — рашаючая ўмова работы калгаснай насценгазеты. Парторг калгаса тав. Іткін гаворыць:

— Калі-б не насценная газета, то паджулачнікі **Шаўцоў Мікола і Салагуб Іван** і па сёнешні дзень арудвалі-б у калгасе.

Насценная газета першай выступіла супроць гэтых замаскаваных шкоднікаў, якія пад выглядам селянскіх прыкрываючыся комсамольскім билетам і званнем брыгадзіра, па сутнасці разбуралі калгас, зрывалі ўсё яго мерапрыемствы. **Шаўцоў Мікола** зняты з работы брыгадзіра **Салагуб Іван** выключаны з комсамола. Пры актыўнай дапамозе насценгазеты, па яе заметках і сігналах у налітадзел МТС ілжэселькоры **выкрыты і зняты з кіруючай работы ў калгасе.**

Нядаўна калгасная насценная газета выкрыла вельмі хітра сплечены класавы-варожы манеўр **Салагубава Апанаса**. Каб адноўленне калгасу за выключэнне ората з комсамола і зняцце яго з работы рахункавода, Апанас вязе для здачы дзяржаве ад імя калгаса напаваную

бульбу ў мяшках, на пазову напоўненых зямлёй.

Выключнай увагі ў рабоце насценгазеты заслугоўвае яе трапная карыкатура. Карыкатура стала неадлучнай часткай афармлення насценгазеты, уздзяння на чытача. Вось газета выстунае супроць падзеншчыны. Не заметкі «Працуе языком» патрабуе, каб работа апалячалася на колькасці і якасці выканання задання. Пад заметкай трапная і жывая карыкатура. Яна данаўшы ўвесь змест заметкі. Пад карыкатурай лютніс

«Чаму не працуеце?»

— Нам плацяць падзённая».

Або гэты невялікая карыкатура на **Шаўцова Міхаіла** Стаіш. Сядзіць мужчына. Ён «просіць лёгкая работкі». А далей: «Коль пасла іх у калгас?». У карыкатуры — трапны ўдар па нялюбных, абыякавых адносінах да калгаса «пасла іх у калгас» дзець станца на нагах. Трапная і жывая карыкатура выйшла са свайго ганаровага месца ў насценнага калгаса «Серы і молат». Дзеяснасць матэрыялаў насценгазеты існа ўзраста.

„Калгаснік“ — БАЯВАЯ

Вядомым аўтарытэтам сярод калгаснікаў калгаса «**Новае жыццё**» (Барысаўскі раён) карыстаецца іх насценная «**Калгаснік**». І гэта зусім заслужана. «**Калгаснік**» — баявая насценная газета, яна аператыўна падхапляе кожнае мерапрыемства, якое праводзіцца ў калгасе. Вось некалькі прыкладаў.

У часе папярэдняга размеркавання ўраджаю ў верасні агульны сход калгаснікаў рашыў, каб кожны калгаснік завербаваў у калгас не менш двух аднаасобнікаў.

Рэдакцыя насценгазеты не асталася ў бакі ад гэтай важнай справы. Рэдакцыя прымацвала кожнага селянскага члена рэдакцыі да 3-4 аднаасобнікаў для правядзення растлумачальнай работы.

Рэдактар насценгазеты тав. **Жукоўскі** сам паказаў прыклад таго, як трэба змагацца за калгасны прыліў. Увесь свой вольны час ён аддаваў рабоце з аднаасобнікамі. У выніку за тры тыдні ў калгас уступіла 135 гаспадарак. Цяпер

НАСЦЕНГАЗЕТА

насценная газета многа аддае увагі новаўвядзенням калгаснікам.

Добра азнаёмілася насценная газета з узорнай падрыхтоўкай да агульнай калгаснай формы.

Рэдакцыя забяспечыла пгтдзённым кантролем над ходам ацэнкі хлявоў, з нумара ў нумар павялічвала аб'ём у насценнага калгаса. На сёнешні дзень уся работа па падрыхтоўцы да зімоўкі хлявоў скончана: хлявы ацэнены, кармоў заготовлены на ўсю зіму. Гэтым не малая заслуга насценгазеты.

Газета «**Калгаснік**» і яе селькоры на арыяна арганізуюць калгасную мтс для продаж хлеба дзяржаве. Селькоры агітуюць за разгортванне хлебазакупаў перш за ўсё сваім асабістым прыкладам. Ленінскія селькоры-ўдзельнікі т. т. **Кульш, Жукоўскі, Несцяровіч** прадалі спажывакапераці на 80-100 кілограмаў хлеба.

П.

Калгас «**Новае жыццё**»,
Барысаўскі раён.

НАМ НЕАБХОДНА ЛІТАРАТУРНАЯ СТАРОНКА

Працаваць над сабой, вучыцца, на-
паўняць свае веды—важнейшая задача
кожнага маладога пісьменніка і асабліва
нас—літгурткоўцаў.

Нам павінны дапамагчы перш за ўсё
фабрычна-заводская газета. Яна павінна
па кіраванні літаратурным гуртком
пуская літаратурныя старонкі, друка-
ваць нашы невялікія рассказы, на-
смехі і вершы.

Як «Варашылавец» займаецца гэ-
тай справай? На нашым заводзе аргані-
заван літаратурны гурток, актыўна са-
працоўвае з кожным днём, а «Варашы-
лавец» стаіць у баку.

Наш літгурток за апошні час пача-
ў дзейнічаць у два разы. У сучасны са-
ветскі пісьменнік мы выпускаем у шматлі-

ражцы літаратурную старонку. На гэ-
тым «Варашылавец» супакоіцца. Цяпер
ужо няма часу, але літаратурны
старонкі больш не выходзяць.

І прапаную: праз заводскую газету
абмеркаваць паасобныя творы літгур-
ткоўцаў увесці ў газету аддзел бібліягра-
фіі, дзе ракамендаваць наведаныя кнігі
для чытання і памяркоўнаць іх
зыходзячы з пытаннямі работы бі-
бліятэкі, нападзення ле мастацкай лі-
таратурай. Гэта яшчэ больш узні-
ме зацікаўленасць рабочых нашата
завода літаратурай.

Артыкул тав. Беккера, змешчаны ў
журнале «Большавіцкі друк», павінен
спрыяць пераходам у работу рэдакцый фаб-
рычна-заводскіх газет з літгурткамі.

Літгуртковец завода ЗЛЬТЭРМАН.

„ВАРАШЫЛАВЕЦ“ НАМ НЕ ДАПАМАГАЕ

Літаратурны гурток «Варашылавец»
лічыцца адным з лепшых не толькі ў
Менску, але і ў БССР.

Аднак, у яго рабоце адзначаецца ней-
кая замкнутасць, адарванасць ад
заводскага жыцця. У чым прычына? Чаму
растлумачыць такое становішча?

Калі не ўсё, то большасць частка ван-
падае на заводскую газету «Варашыла-
вец». Нашы літгурткоўцы з'яўляюцца

актыўнымі работнікамі, а некаторыя
членамі і рэдактарамі цэхавых і бры-
гадных наццэнгазет (Грынштэйна, Іра-
нішанка).

Аднак, «Варашылавец» адрываецца з
імі работу толькі як з работнікамі. Далей-
шы творчы рост фабрыка-літгурткоўцаў
праходзіць па-за ўвагай газеты.

Староста літгуртка завода імя
Варашылава В. КОЗЛЯК.

НЯМА ПАТРЭБНАЙ ЛІТАРАТУРЫ

Наш літгурток існуе ўжо каля года.
Работа гуртка цесна звязана з работай
нашай заводскай шматтыражні «Раб-
чае вока».

Ініцыятарам арганізацыі літгуртка
з'яўляецца рэдактар шматтыражні тав.
Мінін. Будучы членам літгуртка, ён
не забывае пра яго, рэгулярна наведвае
заяткі, дае нарады, як лепш наставіць
работу, дапамагае ўдзягнуць у літгурток
усіх рабочых—пачынаючых аўтараў.

У шматтыражцы друкуюцца нарысы,
фельетоны нашых літгурткоўцаў.

Ірэнна адносяцца да літгуртка дру-
гую заводскую арганізацыю. Заўважым, што
яна цікавіцца яго работай.

У заводскай бібліятэцы вельмі мала
мастацкай і крытычнай літаратуры, па-
трэбнай для вучобы і творчага росту лі-
тгурткоўцаў. Аб тым, каб напоўніць бі-
бліятэку, заўважым нават і не думае.

Трэба нашай шматтыражцы паціка-
віцца гэтым фактам. Газета павінна да-
памагчы літгуртку атрымаць патрэбную
для вучобы літаратуру.

Літгуртковец завода «Большавік»
КУТМАН.

УСЕ ГЭТЫЯ ВАПНЮШЧЫЯ ФАК-
ТЫ СІГНАЛІЗУЮЦЬ АБ НЕАД-

Глухая районная газета «Сдвиги колес»
визацыя» 22-го декабря раскрасили
лучше работы у предприятия и
близким, могу сказать у одним из катков
работы

Абрамяная конская шья сть у хл
ни і те патиуауаю

ЗДЗЕК НАД ЧЫТАЧОМ

НАПРА СТОЛІВІ Є... ПОВІННО ВИПРАЦЮВАТИ
АДВОКАТІВ.

75441'

Юбілейны

СТО НУМАРОЎ «РЭГУЛЯТАРА»

* Вышаў соты нумар насценгазеты асі-
павіцкага дэпо «Рэгулятор». Падрыхтоў-
ка і выхад гэтай газеты звязаны з раз-
віццём і павышэннем якасці ўмцавання
ратыўна-масавай работы на
снаборніцтву дэпо і павышэннем
вадкачак да амеры.

Газета ўзяла пытанне аб вылаты
нашпарту паравозам, якія палкам
падрыхтаваліся да асенне-зімовых
перавозак. Праверку гэтай падрых-
таванасці газета пачала з парат-
актыўнага рабкора-машыніста Нау-
мені. Адміністрацыя дэпо падхвалі-
ла і праводзіць у жыццё ўнесеныя
нядаўна насценгазетай рэ-
камендацыі прапаганду аб на-
ястай паравозаў на прамяні.

ВЫЯЗНАЯ ў СЕЛЬСОВЕЦЕ

* Выязную рэдакцыю ў адстаючы
Бялевіцкі сельсовет накірэваў «Кі-
мовец» Матвеевіччыны. З
друкарскай машыны і
меды друкана
меды друкана
гэтай рэдакцыі прыстасавалі іншыя
формы работы: гэта
іхход апаасобін
тэўных насценгазет
на хугайнаму выкананню сел
втам яго абавязкаў перад дзяржа-
внымі органамі ўжо самы адстаючы
іхход улік іхход
іхход

ПЕРАПІСКА з РЕДАКТАРАМІ

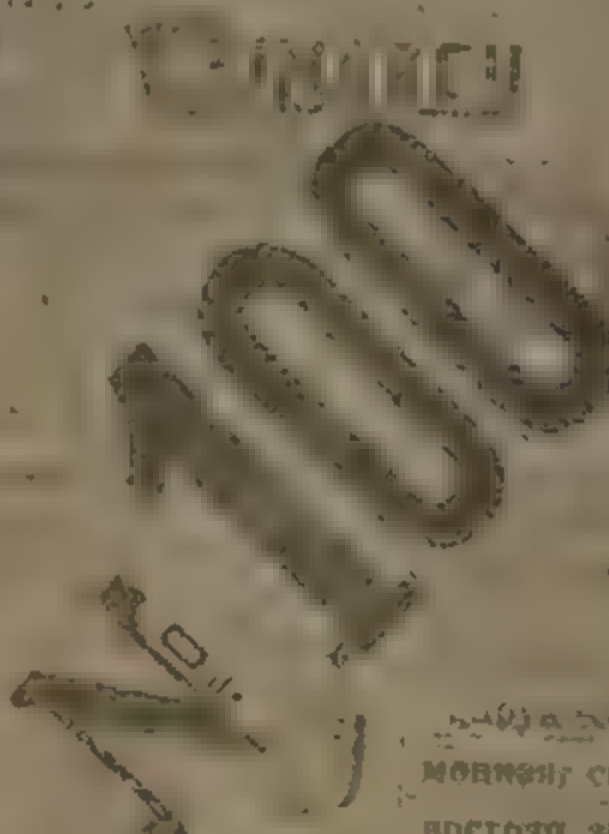
* Перапіску з рэдактарамі насценгазет
тэсучасткаў арганізавала на сых старон-
ках шматтыражка Чарвеньскага дэспрам-
са «Удэрнік леса». Іх вастрычніка
іх вастрычніка
іх вастрычніка
надрабязна разабрала метады работы
сценгазет, асацыяцыя амяшчальных матэрыя-
лаў, іх літаратурную апрацоўку і тэхніч-

нашпарту паравозам. Такая
нашпарту паравозам
нашпарту паравозам

У ГОНАР З'ЕЗДА РАБСЕЛЬКОРАУ

* Усераённым чырвоны абоз з ільнов-
пакном дзяржаве арыяна
абытаруокага з'езда раб

іхход выходо 100-га нумара «Кімоуца»
іхход выходо 100-га нумара «Кімоуца»

моцнейшая
вострая зброя
партыі
Д. В. [...]

Соты юбілейны нумар шматтыражні «Кі- мовец» (Віцебск, трыкатажная фабрыка

іхход выходо 100-га нумара «Кімоуца»
іхход выходо 100-га нумара «Кімоуца»

Рэспубліканская газета «Калгаснін Сторобіншчы»

ны» з мэтай умацнення ільнозаготовак пачала выдаваць друкаваны аператыўны бюлетень па ільну.

2747 ПІСЬМАУ ЗА 8 МЕСЯЦАУ

* Мацнее сувязь налгасных мас з газетай, павялічваюцца колькасць пісем працоўных у сваю раённую і налітадзельскую газету. За 8 месяцаў рэдакцыяй жлобінскай раённай газеты атрымана 2.787 пісем. З гэтага ліку скарыстаны 2.102, паслана на расследаванне 628 і атрыманы адказы на 532 пісьмы. Налітадзельская газета «Чырвоны трактарыст» атрымала за гэты час 960 пісем, з якіх скарысталася 807.

СВЕТАВАЯ ГАЗЕТА У КАЛГАСЕ

* Выпуск светавых газет пачаўся ў радзе калгасаў Случчым («Новае жыццё», «Вольная праца», «Шляхі калектывізацыі» і інш.). Для выпуску светавой газеты выкарыстоўваюцца кіноапарат і кіноістужка. Жывая карыкатура, узятая з жыцця фактаў жыцця калгасу, дзейнічае надзвычай моцна. У дзень выхаду светавой газеты налгасныя клубы перапоўнены. Асабліва бойкія карыкатуры з светавой газеты калгаснікі прасяць дэманстраваць па 2 і 3 разы.

АЛЬБОМ ЛЕПШЫХ РЕДАКТАРОУ

* У падарунак 3-му ўсебеларускаму з'езду рабселькораў налітадзельская газета Канюльскай МТС «За большзайці калгас» стварае альбом лепшых рэдактароў насценгазет і селькораў, якіх вызначыліся сваёй ударнай работай па арганізацыйна-гаспадарчаму умацаванню калгасаў.

Альбом будзе ўручан прэзідыуму ўсебеларускага з'езда рабселькораў.

«КІМАНЕЦ» АДЗНАЧАЕ СВОЙ ЮБІЛЕЙ

* «Кімавец» — шматтыражная Віцебская трыкатажная фабрыка «КІМ» — адзначае выхад сотага нумара разгортваннем зонтаўскага руху на фабрыцы, умацаваннем падрыхтоўкі да 3-га ўсебеларускага з'езда рабселькораў. На фабрыцы праведзена нарада рэдактароў па пытанню падрыхтоўкі да з'езда. Арганізавана ударная вытворчая брыгада імя 3-га з'езда рабселькораў. Брыгадзірам вызначан левым рабкор — ударнік Сафроненка.

У дзень свайго юбілея газета расказала аб вопыце работы выязной рэдакцыі «Кімаўца» ў падшафным Маінаўскім сельсавеце, папулярызавала вопыт работы левых цэхавых і брыгадных штодзенак,

іх рэдактароў, скончаных арганізаванымі шматтыражкай курсы рэдактароў пазаных газет.

ПРАВЕРЫЦЬ ЯКАСЦЬ НАЛІЧЭННЯ ПРАЦАДЗЕН

* «За большзайці калгасы» — газета налітадзельскай Рагачоўскай МТС — а ўдзелам селькораў праводзіць рэйд праверкі правільнасці налічэння працадзён. У калгасе «Агавік» селькораўскі рэйд выявіў недапушчальнае разбазарванне працадзён. Самавольнае зніжэнне норм выпрацоўкі, прыпісванне лішніх дзён сваякам брыгадзіраў стала масавым з'явішчам у калгасе. Рэйд выявіў, што па адной толькі агароднай брыгадзе пералыцтвавана 660 працадзён.

СПЕЦЫЯЛІЗАВАНЫЯ ЗЛЕТЫ

* Злет рабкораў буйнейшых прадпрыемстваў раёна правяла жлобінская раённая газета «Шлях соцыйлізм». На злёце прысутнічала 60 рабкораў-дэлегатаў ад 2 лесазаводаў, птушкакамбіната, хлебазавода, торфзавода, цагельні і ад саматужна-прамысловых арцелей.

На працягу кастрычніка склікаюцца спецыялізаваныя рабселькоры зліты па пытанню падрыхтоўкі да з'імм МТКФ і СТКФ, саўгасаў і прадпрыемстваў.

АРГАНІЗУЕМ ВУЧОБУ РЕДАКТАРОУ

* Сямінар для рэдактароў згульяна-налгасных і брыгадных насценгазет арганізавала рагачоўская налітадзельская газета «За большзайці калгасы». Заняткі праводзіцца ў выхадны дні. Вывучэнне рэдактарамі тако ці іншага пытання спалучаецца з практычным разборам па сямінары вышаўшых нумароў калгасных насценгазет.

БУЙНЕЙШАЯ ФАБРЫЦЫ — ТЭХНІЧНУЮ ГАЗЕТУ

* Шматтыражная віцебская швейная фабрыка «Сцяг індустрыялізацыі» пачала выпускаць спецыяльную тэхнічную газету. Першы нумар газеты прысвечан пытанням тэхналагічнай апрацоўкі прадукцыі і дэкатыроўкі тканін, брыгаднаму тэхнарабінплану. У газеце змешчаны таксама тэхнік па работных прапановах і тэхнічная кансультацыя для гурткоў па тэхнінізму.

ДА УСЕБЕЛАРУСКАГА З'ЕЗДА РАБСЕЛЬКОРАУ
ДАЦЬ 2000 ПАДПІСЧЫКАУ НА „БОЛЬШЭВІЦКІ ДРУК“

ВЫКЛІК ШМАТТЫРАЖКАМ ЛЕСУ І СПЛАВУ

У дадаток да раней вылісаных для рэдактароў нізавых газет сямі экзэмпляраў журналу «Большэвіцкі друк» вылісваем яшчэ 5 экзэмпляраў да канца года для лепшых рабкораў-лесарубаў Рагоцкі М., Шчаснай, Аўсёвіча і інш.

Выклікаю паследваць нашаму прыкладу рэдактароў шматтыражан «СОЦЫЯЛІСТЫЧНЫ ЛЕСАСПЛАВ» — тав. ФЕЙГІНА (Бабруйск) і «РЭЧЫЦКІ ЛЕСАРУБ» — тав. РАШЧЫНСКАГА.

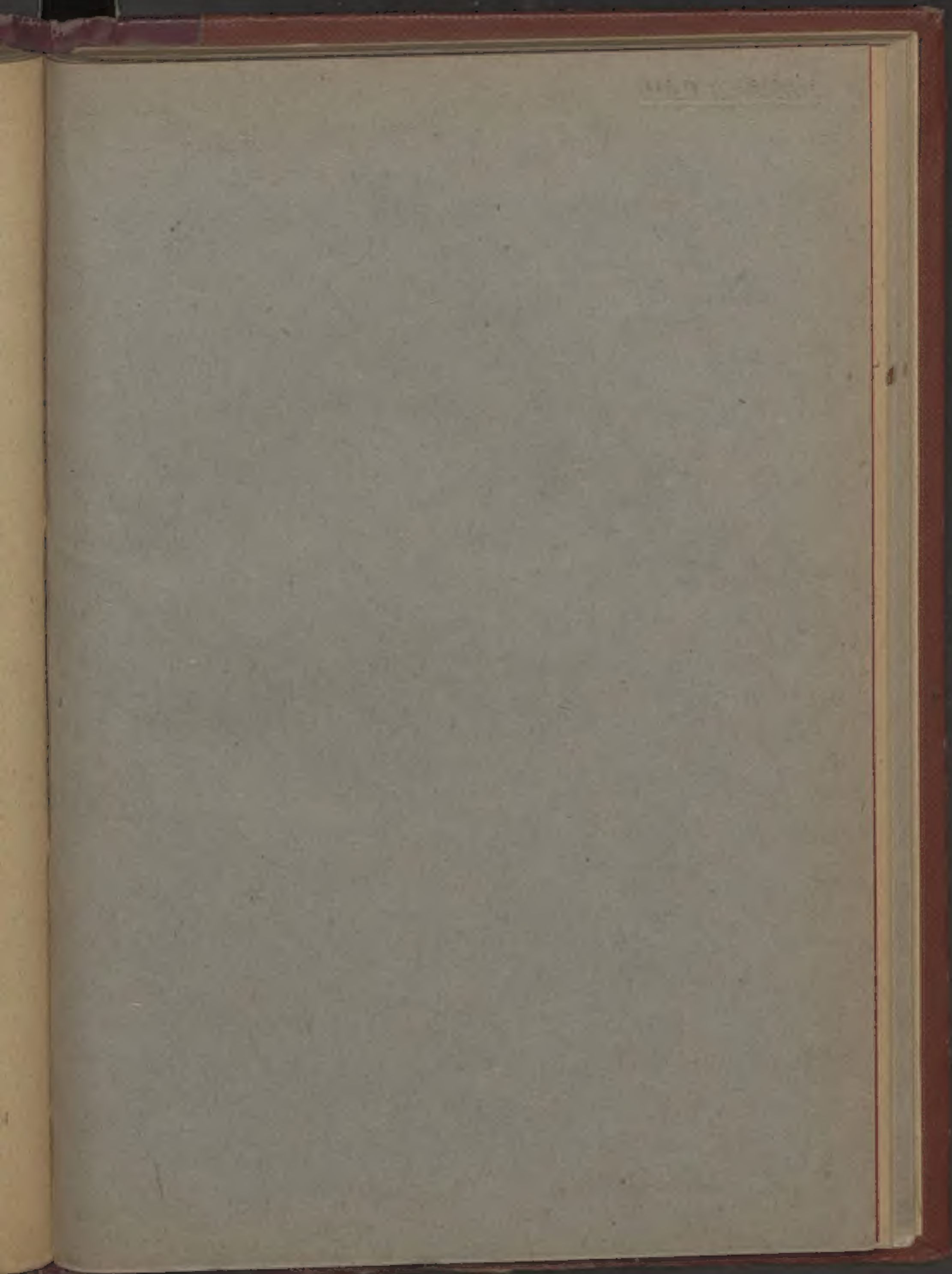
Рэдактар шматтыражкі «Ударнік лесу» А. КАЦ.

ДАЦЬ НЕ МЕНШ ДЗЕСЯЦІ НОВЫХ ПАДПІСЧЫКАЎ НА „БОЛЬШЭВІЦКІ ДРУК“

Уключаюся ў паход за двухтысячны тираж «Большэвіцкага друку». Да для адкрыцця усебеларускага з'езда рабселькораў абавязваюся завербавань на журнал не менш дзесяці новых падпісчыкаў з ліку лепшых рэдактароў насценгазет, рабкораў-ударнікаў. Выклікаю рэдактароў палітаддзельскіх газет тт. Нехамкіна (на літаддзел Ленінскай МТС), Івашына (Крупская МТС), Хаміна (Аршанская МТС) Радзевіча (Дзяржынская МТС).

Рэдактар газеты палітаддзела 1-й Менавай МТС ЧАУСКІ.

ЦАНА 50 КАП.

1061

